VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash. VAPAUS, 100 Elm St. W., Sudbury, Ont. Postage paid at Sudbury.

No. 104 — Vol. LII vuosikerta   Sudbury, Ont.   Tiistai, lokak. 22 p. — Tuesday, Oct. 22, 1968

Suuria lakkoja New Yorkissa

Suuria sotavastaisia mielenosoituksia Japanissa — opiskelijat olivat Montrealissa protestikulkueessa

New York. — Yhdysvaltain suurimmassa kaupungissa, New Yorkissa on menossa suuria työtaisteluja. Sen koulujärjestelmä, missä on 1.1 miljoonaa oppilasta, joutui opettajain lakon vuoksi halvaustilaan.

Kaupungintalon ympärillä liikehti maanantaina vaatimuksiaan huutelevia mielenosoittajia. New Yorkin 23,000 poliisia on "hidastuttamiskampanjassa" ja palokuntalaiset uhkaavat järjestää samanlaisen kampanjan vaatimustensa puolesta.

Pormestari John Lindsay ei ole voinut ratkaista koulukriisiä, minkä perustana on 80 valkoihoisen opettajan siirtäminen neekerien ja puerto-ricolaisten kansoittaman Ocean Hill-Bronsville kaupunginosan kouluista. Ja hän ei halua suostua poliisien palkkavaatimuksiin.

Pormestari Lindsay kuuli kaupungintalolla New Yorkin poliisien huutelevan: "Lindsayn on väistyttävä". Katujen kulmauksissa huutelivat vihaiset lasten vanhemmat samanlaisia tunnuksia — "Lindsayn on väistyttävä".

Noin 900 kansakoulua oli maanantaina avoinna. Poliisiasemalta tiedoitettiin, että 20 prosenttia kaupungin 5,000 poliisista, kaikkiaan 1,215 poliisia, ilmoitti olevansa sairaana New Yorkissa.

Sanoen, että hän on valmiina milloin tahansa sopimaan opettajakiistan, pormestari Lindsay viittasi siihen, että kaupungissa on voimakkaasti kehittymässä rotuun ja uskoon perustuva jännitystilanne.

SUURIA SOTAVASTAISIA MIELENOSOITUKSIA JAPANISSA

Tokio. — Sotavastaisen kansallisen mielenosoituspäivän järjestäneet piirit tiedoittivat, että näihin sotavastaisiin mielenosoituksiin osallistui Japanin 600 keskuksessa noin 800,000 ihmistä.

Tokiossa kehittyi mielenosoitusten aikana yhteenottoja nuorten rauhanpuolustajien ja poliisien välillä. Erikoisen sähköistynyt ja väkivaltainen oli tilanne Shinjukun aseman lähettyvillä Tokiossa.

Yhteenotoissa sanotaan loukkaantuneen 150 ihmistä, joista poliisien tiedonantojen mukaan noin 100 poliisia.

Kaikkiaan tiedoitetaan pidätetyn 6,000 rauhanpuolustajain mielenosoituksiin osallistunutta henkilöä joista oppilaita 589.

600 OPISKELIJAA MARSSI MONTREALISSA

Montreal. — Yli 6,000 junior-collegen-oppilasta marssi maanantaina 5 mailin mittaisen matkan Montrealin kaduilla dramatisoidessaan siten oppositiotaan Quebecin nykyistä opetusjärjestelmää kohtaan.

Samaan aikaan oli pienempiä mielenosoitusmarsseja Quebec Cityssa ja Chicountimissa. Viranomaiset arvelevat kuitenkin että suurin osa opiskelijoista, jotka ovat kahden viikon ajan kontrolloineet kymmenkuntaa junior-collegea, palaa tänään tiistaina, takaisin luokkahuoneisiinsa.

Opetusministeri Jean-Guy Cardiner uhkasi maakunnan 23. juniorcollegen oppilaita tämän lukukauden etuisuuksien menetyksellä, jos tämä protestiliike jatkuu vielä tällä viikolla.

Montrealin opiskelijain 2½ tuntia kestänyt protestimarssi sujui ilman mitään välikohtauksia. Kulkueen jälkeen oli pari tuntia kestänyt kokous missä esitettiin viranomaisten kuultavaksi oppilaiden valituksia.

Ennätystehtailu jatkui sunnuntaina Mexicossa

Yhdysvaltain kenttäurheilijat ja uimarit rohmusivat paljon kultaa

Mexico City. — Yhdysvaltain rata- ja kenttäurheilijat sekä uimarit rohmusivat viikonvaihteen aikana paljon kultamitaleja samalla kun huippukunnossa olevat urheilijat rikkoivat mennen ja tullen sekä olympia- että maailmanennätyksiä.

Yhdysvaltain neekerijuoksijat parransivat USAn nimissä olevaa 4x400 metrin viestinjuoksun maailmanennätysaikaa (2.56,1) 3,5 sekuntilla.

Yhdysvaltain Bernie Wrightson voitti miesten ponnahduslautahyppyjen kultamitalin. Toiseksi tuli Italian Klaus Dibiasi ja kolmanneksi Jim Henry USA.

Saksalaisjoukkueet veivät lauantaina kolmen soutulajin kullan seitsemästä: Länsi-Saksa voitti kahdeksikkojen, sekä Itä-Saksa perämiehettömän nelosten ja perämiehettömän kakkosten kullan.

Japanilaiset veivät vapaapainin kahdeksasta kultamitalista 3, Neuvostoliitto ja Turkki kumpikin 2 ja Iran yhden.

Mamo Wolbe, Etiopia, voitti maratonin ajalla 2 t. 20 m. 26.4 s. ja juoksi kilpailun päätyttyä voittokierroksen radan ympäri. Kenji Kimihara, Japani, oli toinen ja Michael Ryan, Uusi Seelanti 3.

Yhdysvaltain Bill Toomey voitti lauantai-iltaan mennessä 10-ottelun 8,193 pisteen tuloksella, toinen Hans W. Walde 8,111 ja 3. Kurt Bendling, 8,064 kumpikin L-saksalaisia, 4. Nikolai Avilon, NL, 7,909, 5. Joachim Kirst, I-Saksa 7,864 ja 6. Thomas Waddell, USA, 7,720.

MUITA TULOKSIA

Painonnosto — Raskas sarja: 1 Leonid Zhabotinski, NL, 1,260 paunaa, toinen Serge Reding, Belgia, 223¼ paunaa, 3. Joseph Dube, USA, 1,223¼ paunaa.

Naisten kuulantyönnön voitti Margarita Gummel, Itä-Saksa, 64 j. 4 t. (19.60 m) 2. Marita Lage, I-Saksa 61 j. 7½ t. ja 3. Nadezhda Chizhova, NL, 59 j. 8¼ t.

Maratonin kullan voitti Mamo Wolde, Etiopia, 2 t. 20 m. 26.4 s.; 2. Kenji Kimihara, Japani 2:23.31,0; 3. Michael Ryan, Uusi Seelanti 2:23.45,0; 4. Ismail Akcoy, Turkki 2:25.33,0; 5. William Adcoocks, Britannia 2:25.33,0; 6. Merawi Gebru, Etiopia 2:27.16,8; 10. Andy Boychuk, Canada (Oshawa) 2:28,0. (Osanottajia oli 82).

Huippujännittävän miesten korkeushyppykilpailun voitti selkä edellä rinnan yli heittäytyvä Yhdysvaltain Dick Fosbury tuloksella 7 j. 4¼ t. (223.5) mikä on uusi olympiaennätys. Toiseksi tuli hänen maanmiehensä Ed Caruthers 7 j. 3½ t. ja kolmanneksi Valentin Gavrilov, NL 7 j. 2½ t.

SYDÄNSIIRTOLEIKKAUS NYT MYÖS TORONTOSSA

Kolme Canadan viidestä aiemmasta sydänsiirtopotilaasta on elossa

Toronto. — Torontossa suoritettiin lauantaina ensimmäinen sydänsiirtoleikkaus. Uuden sydämen sai 42-vuotias muurari, Pietro Ongaro, joka oli vielä sunnuntaina voimakkaiden rauhoituslääkkeiden alaisena ja hänen hengitystään autettiin keinotekoisesti. Mutta lääkärit sanoivat, että potilaan tärkeät ominaisuudet — sydämen tykytys, hengitys ja lämpötila olivat suhteellisesti normaaliset.

Toistuvien sydänkohtausten vuoksi noin 15 kuukautta kyvyttömyystilassa ollut mr. Ongaro on ollut 6 kuukautta sairaalassa ja sairaalasta pois — viimeiset 5 viikkoa Western sairaalassa. Hän tuli Italiasta Canadaan vuonna 1953.

Mr. Ongarolla "ei ollut sellaisenaan mitään mahdollisuuksia. Nyt hänellä on toivoa. Hänen täytyy elää rajoitetusti, mutta toisin ollen . . . Me emme olisi tehneet (sydänsiirtoa), jos emme olisi otaksuneet, että meillä on paljon tarjottavaa hänelle", selitti Toronton yliopiston leikkausosaston professori, mainitun sairaalan johtava leikkauslääkäri, tri Donald R. Wilson.

Sydänsiirtoleikkaustyöhön osallistuneen lääkärien ryhmää johtanut tri Wilson sanoo Ongaron menneen leikkaushuoneeseen hymyissä suin. "Uskon hänen olleen iloinen siitä kun odotusaika päättyi", hän selitti.

Mr. Ongaro sai sydämen 33-vuotiaalta James Bryanilta (Allistonista) joka kuoli halvauskohtaukseen. Se oli Canadan kuudes ja maailman 62. sydänsiirtoleikkaus.

Canadan kaikki aikaisemmat sydänsiirtoleikkaukset on suoritettu Montrealin Institute of Cardiology-sairaalassa tri Pierre Grondin johdolla.

Kolme Canadan viidestä sydänsiirtopotilaasta on elossa, mukaanlukien yksi potilas, joka ovat vielä sairaalassa sterilisoidussa huoneessa.

Elossa olevat canadalaiset sydänsiirtopotilaat ovat: 51-vuotias Edouard Desrivieres, Quebec Cityssä, joka sai "uuden sydämen" syyskuun 26 päivänä ja 58-vuotias Rosaire Brien, jolle suoritettiin samanlainen leikkaus syyskuun 29. päivänä.

49-vuotias Gaetan Paris, Canadan toinen sydänsiirtopotilas, joka sai moottoripyörätapaturmassa kuolleen erään 29-vuotiaan miehen sydämen kesäkuun 28 päivänä, pääsi sairaalasta kotiin syyskuun 7 päivänä.

Nyt Torontossa suoritettu leikkaus alkoi kello 10 lauantaiaamuna ja kesti 4½ tuntia. Sydän-keuhkolaite ylläpiti mr. Ongaron verenkiertoa 46 minuuttia. Varsinainen sydänsiirto kesti noin tunnin.

VIIME TIEDOT

Ottawa. — Postilaitosministeri Eric Kierans vahvisti maanantaina alahuoneen istunnossa katsomuksen, että postinkanto suoritetaan maaseudulla edelleen myös lauantaisin. Opposition toimesta arvosteltiin kuitenkin vielä postimaksujen korotussuunnitelmaa.

Toronto. — Italialaissyntyinen muurari Pietro Ongaro, jolle suoritettiin viikon lopulla Ontarion ensimmäinen sydänsiirtoleikkaus, on suhteellisen hyvässä kunnossa ja toipuu odotusten mukaisesti. Lääkärit ovat kuitenkin vieläkin toimintavalmiina hänen vuoteensa lähettyvillä.

Sarnia. — Kaupungin 88 jätteiden kuljetustyöläistä lakkoutui maanantaina, mutta kaupungin viidelle työläiselle annettiin kuitenkin lupa mennä lakkovahtilinjan läpi hoitamaan Sarnian vesipumppulaitosta. Työläiset vaativat 1 vuoden työehtosopimuksen perusteella 17—20-prosenttista palkankorotusta, eli $3.00 tuntipalkkaa nykyisen $2.50 tuntipalkan asemesta.

Toronto. — 26-vuotias Diane Stefaniszyn, joka julistettiin syyskuisessa oikeuskuulustelussa syyllistyneeksi siihen, että hän oli yrittänyt saada erään scarboroughlaisen autohuoltoaseman pitäjän surmaamaan rakastajansa vaimon, tuomittiin maanantaina kahdeksi vuodeksi ojennuslaitokseen ynnä kahdeksi vuodeksi ehdonalaisuuteen. „Suunnitelmanne oli kylmästi harkiten tehty" sanoi tuomari Frank Donnelly itkevälle ja värisevälle naiselle tuomion langettamisen yhteydessä. Salakuuntelun avulla nauhalle otettu keskustelu osoitti, että hän halusi vielä päivää ennen pidätetyksi tuloaan saada surmatuksi Joseph Cuccian vaimon nimenomaan siksi kun syytetyllä oli läheisiä suhteita mainitun miehen kanssa.

Maanteillä kuoli taas 43 ihmistä

Toronto. — Viikonvaihteen aikana Canadassa tapahtuneissa onnettomuuksissa kuoli ainakin 52 ihmistä, joista 43 maantietapaturmissa.

Perjantai-illasta kello kuudesta sunnuntai-iltaan välisellä ajalla kuoli myös 5 ihmistä tulipaloissa, 2 metsästystapaturmissa ja 1 sähköiskusta.

Quebecissa oli eniten kuolonuhreja vaatineita tapaturmia. Siellä kuoli tapaturmaisesti 19 ihmistä, joista 17 maantieonnettomuuksissa.

Ontarion tapaturmissa kuoli kaikkiaan 12 ihmistä joista maanteillä 11.

Käytettyjen autojen tarkastus ennen myyntiä

Uusien säädösten mukaan yksityistenkin myymille ajokeille saatava "terveystodistus"

Toronto. — Alkaen marraskuun alusta, Ontariossa myytävien käytettyjen autojen pitää läpäistä tiukan tarkastuksen, ennen kuin uudet omistajat saavat niille ajoluvan.

Jos auto ei läpäise turvallisuuskokeita, se voidaan siitä huolimatta myydä laillisesti, mutta sitä ei saa ajaa ennen korjausten tekoa.

Tarkastettavaksi tulee kaikki, jarruista ja ohjauslaitteista alkaen tuulilasin pyyhkijäin paineeseen asti, ja tarkastuksen tulee tehdä joko lupakirjalla toimiva mekaanikko tai käytettyjen autojen välittäjäliike.

Näiden säännösten perusteella käytettyjen autojen myyntihinta kohoaa $10—$20, mikä veloitetaan yksinomaan tarkastuksesta. Mutta kun käytetyissä autoissa on ilmeisesti monenlaisia vikoja, niin korjausmaksut nostavat tätä summaa paljon suuremmaksi.

Sen tuloksena toivotaan kuitenkin saatavan mekaanisesti turvallisempia autoja maanteille.

Tarkastus-standartit määritellään maakunnan transporttiministeri Irwin Haskettin viikon vaihteessa julkaisemissa säädöksissä.

Näiden säädösten mukaan on lupakirjalla toimivan mekanikon tarkastettava kaikki autot ennen kuin uudet omistajat voivat niillä ajaa.

Jos henkilö ostaa auton, missä ei ole tarkastustodistusta, hänen on palautettava rekisterilevyt maakunnan maantieministeriölle ja hän saa ne takaisin vasta sitten, kun auto on läpäissyt tämän tarkastuksen.

Yksityisten myymissä autoissa ei ole tähän mennessä tarvinnut olla tällaista tarkastustodistusta. Mutta autokauppiaiden on pitänyt viime syksystä lähtien huolehtia siitä, että niiden myymissä autoissa on tämä turvallisuustodistus. Marraskuun ensimmäisestä päivästä lukien on yksityisten myymiin käytettyihin autoihin saatava tämä todistus ajokin turvallisuudesta.

Professoreja yhtyi opiskelijamarssiin

Montreal. — Junior-collegen professorit St. Laurent-nimisestä esikaupungista, liittyivät maanantaina opiskelijain solidaarisuusmarssiin niiden opskeilijain puolesta, jotka pitävät miehitettynä kuutta collegea Quebecissa.

Professoreja edustavan unionin puhemiehet sanoivat päättäneensä liittyä opiskelijain mielenosoitusmarssiin siksi, kun "ultimaatumit" eivät koskaan ratkaise niitä ongelmia, joista opiskelijat valituksiaan esittävät."

Opetusministeri Jean-Guy Cardinal julkaisi viime viikolla ultimaatumin, jonka mukaan opiskelijain oli palattava luokkahuoneisiinsa maanantaina, jos mielivät välttää vaaran tämän lukukauden menettämisestä.

Samaan aikaan Maisoneuve Collegen hallinto päätti sulkea mainitun laitoksen "epämääräiseksi ajaksi".

Nyt suljetun laitoksen hallinnon puhemies Gilles Poirier sanoi sulkemispäätöksen tehdyn siksi kun laitosta hallussaan pitävät opiskelijat olivat perjantaisen äänestyksensä perusteella päättäneet erottaa kaikki hallintoelimeen kuuluvat henkilöt.

Tshekkoslovakiassa olevien asevoimien asema on nyt laillistettu

"Emme elä muista eristettyinä; on kaksi järjestelmää ja me kuulumme sosialistiseen", sanoi pääm. Cernik.

Praha. — Tshekkoslovakian parlamentti hyväksyi viikon vaihteessa sopimuksen, mikä laillistuttaa Neuvostoliiton asevoimien olon toistaiseksi Tshekkoslovakiassa.

Sopimuksen ratifioinnin puolesta annettiin parlamentin istunnossa 228 ääntä neljää vastaan, kymmenen edustajan pidättyessä äänestyksestä, tiedoitti Tshekkoslovakian uutistoimisto Ceteka.

Samaan aikaan tiedoitettiin Moskovasta, että Neuvostoliiton parlamentin 38-henkinen puhemiehistö on myös ratifioinut Tshekkoslovakian hallituksen kanssa tehdyn sopimuksen.

Pääministeri Oldrich Cernik sanoi parlamentin istunnossa pitämänsä puheen yhteydessä, että nyt ratifioidun sopimuksen perusteella Tshekkoslovakia varaa Neuvostoliiton asevoimien käyttöön varastorakennuksia, sairaalapaikkoja, lentokenttiä ja korjausvälineitä sekä vissinlaisia ruokatarpeita. Osa T-slovakiaan elokuun 20 pnä tulleista Neuvostoliiton asevoimista jää toistaiseksi maahan. Mitään virallisia tietoja ei ole asiasta saatu, mutta eräät läntiset piirit arvelevat, että Tshekkoslovakiaan jää tämän sopimuksen perusteella ehkä 70,000 neuvostoliittolaista sotilasta. Suurin osa Neuvostoliiton asevoimista tulee kotiutettavaksi ja kaikki Itä-Saksan, Puolan ja Bulgarian asevoimista viedään takaisin kotimaihinsa seuraavan kahden kuukauden aikana, selitti pääministeri.

Prahaan ja Bratislavaan järjestetään sotilaspäämajat, joiden tehtävänä on ratkaista kaikki edellämainittujen asevoimien kotiuttamisesta mahdollisesti nousevat pulmat.

Puheensa yhteydessä pääministeri Cernik sanoi, että vaikka Neuvostoliiton asevoimia jää toistaiseksi maahan, niin Länsi-Saksan rajan vartiointi jää yksinomaan Tshekkoslovakian asevoimien tehtäväksi.

Nyt hyväksytyn sopimuksen mukaan tulee Neuvostoliiton asevoimien jäsenten kunnioittaa ja noudattaa Tshekkoslovakian lakeja vaikka neuvostoliittolaiset sotilaat jäävät Neuvostoliiton sotaoikeuslain alaisuuteen. Mutta Neuvostoliiton asevoimien yhteydessä olevien perheenjäsenten ja muiden siviilien käyttäytyminen tulee Tshekkolsovakian lakien alaisuuteen.

Pääministeri Cernik, joka aikaisemmin vieraili Moskovassa sopimustekstin viimeistelytarkoituksessa, sanoi puheensa yhteydessä, että tämä sopimus voimistuttaa Tshekkoslovakiaa länsimaita vastaan, ja että sopimus on Tshekkoslovakian kansan etujen mukainen.

"Me emme elä täällä eristettyinä (muusta maailmasta) — on olemassa kaksi järjestelmää ja me kuulumme sosialistiseen järjestelmään", sanoi pääministeri Cernik. Hän selitti, että Tshekkoslovakian tulee pyrkiä suhteittensa lujittamiseen sosialististen maiden yhteisössä ja samalla väärinkäsitysten poistamiseen.

"Rajoitettu" pommitus "haaskaa' USAn ihmishenkiä — LeMay

Honolulu. — Kenraali Curtis LeMay, Amerikan itsenäisen puolueen varapresidenttiehdokas sanoi täällä lauantaina, että presidentti Johnsonin rajoitetun pommituksen ohjelma Vietnamissa on aiheuttanut amerikkalaisten ihmishenkien "haaskausta".

Kenraali LeMay meni Vietnamiin vakuuttuneena siitä, että Pohjois-Vietnamin satamakaupunkia Haiphonkia pitäisi pommittaa ja palasi sieltä edelleen samanlaisen käsityskannan omaten.

Kennedy-Onassis-pari purjehdusmatkalle

Skorpios Saari. — Jacqueline Kennedy-Onassis ja hänen upporikas uusi miehensä Aristotle Onassis, lähtivät sateisella säällä ja myrskytuulten puhaltaessa huvipursi-kuherrusmatkalleen tästä kreikkalaissatamasta maanantaina.

Koko sunnuntaisen hääseremonian ajan satoi kun 39-vuotias mrs. Kennedy ja 62-vuotias laivausmiljonääri Onassis vihittiin kreikkalaisroomalaisessa kirkossa. Onnassisin loistelias yksityisjahti oli satamassa valmiina "nuoren parin" kuherrusmatkalle lähtöä varten.

Mrs. Kennedyn kaksi lasta, 7-vuotias John F. Jr. ja 10-vuotias Caroline sekä sulhasmiehen kaksi lasta, 21-vuotias Onassis ja 19-vuotias Christina, olivat vihkimisseremonian aikana van hempiensa rinnalla. Toisin kuin roomalaiskatolisessa vihkimisseremoniassa, tässä vihkimistilaisuudessa ei annettu mitään rakkaus-vakuutuksia eikä tottelemislupausta.

Varasti makkaraa, sai 2 vuoden tuomion

Winnipeg. — Lawrence Courchesne, 24 v., tuomittiin perjantaina kahden vuoden vankeuteen sen jälkeen kun hän tunnusti varastaneensa makkaraa (salami) $2.90 arvosta.

Oikeudessa kerrottiin, että Courchesne ja kaksi muuta nuorukaista ottivat makkaran ruokalaatikosta jota kantoi eräs mies.

Poliisituomari Isaac Rice sanoi että hiljattain on tehty 55 tihutyötä tällä ympäristöllä, ja että tämä tuomio on alkua niiden hävittämiseksi.

Apollo-astronautit takaisin maassa

Houston. — Yksitoistapäiväisellä avaruuslennolla olleet kolme yhdysvaltalaista Apollo VII kolme astronauttia suoritti varhain tänä aamuna „kuuman" alaslaskunsa 276 mailin korkeudesta.

Apollon VII lentoa pidetään hyvin onnistuneena. Sen miehistö ja laitteet suorittivat kaikki niille asetetut tutkimustehtävät ja avaruusalus laski suunnitelmien mukaisesti kello 7.13 tänä aamuna Bermudan lähettyville Atlantiin.

Miesten pelastusta, eli Atlantista ylösnostotyötä hidastutti sumuinen ja sateinen sää, jonka vuoksi näkyväisyys oli huono, mutta puoli yhdeksältä tiedoitettiin, että astronautit olivat turvassa, Yhdysvaltain erään lentokoneiden emälaivan kannella.

Lentoon, joka toi Yhdysvaltain tulevaa Kuu-matkaa lähemmäksi, osallistui Apollo VII komentaja, kapteeni Walter Schirra, USAn ilmavoimien majuri Don Eisele ja Walter Cunningham (siviili).

Vaikka varsinaista lentoa ja sen yhteydessä suoritettuja kokeita on kiitetty mainiosti onnistuneeksi, niin samaa ei kuitenkaan voida sanoa astronauttien henkilökohtaisesta hyvinvoinnista. Heillä oli alusta alkaen monenlaisia henkilökohtaisia vaikeuksia — epätyydyttävä aineenvaihtomahdollisuus, epätyydyttävä ruoka ja juoma. Puhtaan hapen hengityksen johdosta astronautit kärsivät vilustumisesta johtuneesta nenän tukkeutumisesta jne. koko lennon ajan. Vielä vähää ennen alas laskua astronautit välttelivät lennon kontrollihenkilökunnan kanssa siitä, voivatko he pitää laskun aikana kypäriä. Maassa olevat lennon kontrollihenkilökunnan jäsenet varoittivat mahdollisista päävammoista, mitä he saavat äkkilaskun ja veteen putoamisen yhteydessä, jos eivät pidä kypäriä. Toisaalta astronautit epäilivät hengitys ja muita mahdollisuuksia jos panevat kypärät päähänsä, johtuen se vilustumisen aiheuttamasta hengitystiehyeiden limaantumisesta.

Miten tämä kypärä-kiista ratkesi, siitä ei ole vielä tietoa, mutta yleisesti tiedetään kuitenkin, että lasku tapahtui onnistuneesti.

TEL AVIV VÄLTTELEE YHÄ RAUHANSOPIMUSTA

United Nations. — Israelin "luottamuksellisena" asiakirjana levittämä memorandumi keski-idän rauhankysymyksestä kiertää edelleen YK:n välitysyritystä ja korostaa, että Arabimaiden ja Israelin sopimus voi tulla vain näiden asianomaisten maiden välisistä neuvotteluista, eikä ulkopuolisten ehotuksista ja vakuutteluista.

Tämä ilmenee siitä memorandumista mitä Israelin edustajat ovat yksityisesti levittäneet YK:n edustajistoille.

Israelin asenne tuntuu olevan ristiriidassa arabivaltojen katsantokantaan nähden, jonka mukaan YK:n Turvallisuusneuvosto, tai YK:n edustajana keski-idässä ollut ruotsalainen diplomaatti Gunnar Jarring laatisivat aikataulun rauhan palauttamiseksi ja Turvallisuusneuvosto antaisi takeen sen aikataulun toteuttamisesta.

Israelin memorandumissa täydennetään Israelin ulkoministeri Abba Ebanin lokakuun 8 pnä YK:n yleiskokouksessa esittämää kahdeksaa perusaatetta. Nämä periaatteet julkaistiin sen jälkeen kun Egyptin ulkoministeri Mohmoud Riad ja mr Jarring esittivät toivomuksen, että mr Eban esittäisi nämä periaatteet kirjallisesti.

Eräs diplomaatti arvelee, että Egypti on valmiina hyväksymään näistä periaatteista kaikki ne osat, jotka eivät ole ristiriidassa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman kanssa.

Tässä Turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa sanotaan, että YK:n edustajan tulee edistää sopimukseen pääsyä, sisältyen siihen Israelin joukkojen pois vetäytyminen arabimaiden alueelta ja arabimaiden tunnustus itsenäisen Israelin olemassaololle ja sen rajoille.

Egypti voi osoittaa Tel Avivin memorandumin olevan ristiriidassa mainitun Turvallisuusneuvoston päätöslauselman kanssa siksi kun siinä viitataan kristittyjen ja muhamettilaisten oikeuksiin heidän pyhissä paikoissaan Jerusalemin kaupungin vanhassa osassa, mikä on nyt Israelin miehittämänä, ja minkä hallussapitoon edellämainittu memorandumin sanamuoto viittaa.

ITSEMURHAEPIDEMIA L-SAKSAN UPSEERISTOSSA

Bonn. — Länsi-Saksan asevoimien kolme korkea-arvoista upseeria on kuollut pyssynkuulan aiheuttamista vammoista viimeksikuluneen 10 päivän aikana, tiedoitettiin lauantaina.

Länsi-Saksan puolustusministeriön tiedonannon mukaan everstiluutnantti Johannes Grimm ampui palvelurevolverilla päähänsä mainitun ministeriön yhteydessä olevassa virastossaan. Tämä tapahtui perjantaina ja 57-vuotias eversti kuoli matkalla sairaalaan.

Puolustusministeriön lausunnossa sanotaan, ettei ole mitään merkkejä siitä, että eversti Grimmin itsemurhaan liittyisi "turvallisuus (salaisuus) säädösten loukkaaminen".

Ministeriön eräs puhemies sanoi Grimmin terveyden olleen epävakaan vuosikausia", mutta hän ei selittänyt asiaa sen paremmin.

Liittovaltion prokuraattorinvirastosta annetun lausunnon mukaan eversti Grimmin kuolemantapauksesta ei suoriteta tutkimusta. Tätä kantaa perusteltiin sanomalla:

"Kun joitakin salaisuuksia tietävä henkilö tekee itsemurhan, niin pitäisikö sen vuoksi tapauksesta aina suorittaa tutkimus? Mahdollisesti hän oli sairas tai oli elänyt yli varojensa."

Eversti Grimmin väitetään aikaisemmin päivällä ottaneen yhteyden armeijan erääseen lääkäriin ja tehneen sopimuksen tapaamisesta.

Eversti Grimm toimi lokakuusta 1963 alkaen armeijan päällystön henkilökunnassa. Hän oli reservikapteeni toisen maailmansodan ajalta ja tuli takaisin aktiivipalveluun 1956.

Ensimmäiseksi kuollut korkea-arvoinen upseeri oli kenraalimajuri Horst Wendland, joka toimi Länsi-Saksan turvallisuuspäällystön varakomentajana. Hän kuoli itsemurhan johdosta, kuten silloin tiedoitettiin lokakuun 8 pnä.

Kontra-amiraali, Herman Luedke, joka oli jäänyt NATO-liiton päämajasta eläkkeelle kahdeksan päivää aiemmin, löydettiin lokakuun 8 päivänä suuren ampumahaavan johdosta kuolleena Eifelvuoristosta.

Paikalliset poliisit sanoivat aluksi kuolemaan johtuneen vahingonlaukauksesta. Mutta liittovaltion prokuraattorinvirasto tiedoitti tiistaina, että tätä kuolemantapausta on ryhdytty tutkimaan.

Länsi-Saksan hallituksen viranomaiset ovat torjuneet olettamuksen, että 56-vuotiaan kenraali Wendlandin ja amiraali Luedken kuolemantapauksilla on joitakin yhteyksiä keskenään. Kenraali Wendlandin sanotaan poteneen jotakin "parantumatonta tautia".

Hallitus on pitänyt Luedken kuolemansyyn tutkimuksen salassa. Ei ole liioin kiistetty väitettä, että tältä amiraalilta olisi löydetty NATOn asiakirjoista otettu mikrofilmi.

VAPAUS
LIBERTY
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB

TILAUSHINNAT

Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25	3 kk. 3.00	USA:n 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75	Suomeen 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Budjettipäivän mietteitä

Liittovaltion budjetin esitys on aina huomattu merkkipäivä Canadassa. Silloin ovat kansanedustajat, jotka muiden istuntojen aikana liikkuvat ties missä, viimeistä sielua myöten paikalla. Silloin täyttyvät myös istumasalin parvekkeen tuolit vierailijoista, jotka haluavat saada henkilökohtaisesti kuulla mitä "hyvää" tai "pahaa" on budjetista odotettavissa. Mainittakoon, että keinottelun välttämistarkoituksessa pidetään budjettia esityshetkeen asti tärkeänä "valtiosalaisuutena", ja että se esitetään tavallisesti iltaistunnossa, jolloin pörssit ja finanssilaitokset ovat suljettuina.

Mikäli ennakkotiedot pitävät paikkansa, niin tänään, tiistaina, on tällainen erikoispäivä. Saatujen tietojen mukaan raha-asiain ministeri Edgar Benson esittää tänä iltana ensimmäisen budjettinsa ja kuten tavallista, tätä neitsyt-sellaista odotetaan suurella mielenkiinnolla.

Jos voitaisiin luottaa siihen, että mr. Bensonin budjettipuhe vastaa pääministeri Pierre Elliotin vaalien alla lupaaman "oikeudenmukaisen yhteiskunnan" tarpeita, niin silloin olisi tänä iltana odotettavissa vain "hyviä" uutisia.

Mutta jos näitä vaalilupauksia ei ryhdytä käytännössä toteuttamaan, silloin voidaan saada melko "huonoja" uutisia verokorotusehdotusten muodossa.

Illalla kuullaan ja nähdään mitä tuleman pitää. Mutta tässä yhteydessä kiintyy huomio kahteen tärkeään seikkaan:

1. Mitä tarvitaan vallitsevan tilanteen korjaamiseksi, ja
2. onko meillä kansakuntana varaa siihen ilman työtätekevien verojen korotusta?

Canadan talousneuvoston syyskesällä julkaisemassa lausunnossa sanotaan: Canadassa on sitä (köyhyyttä) enemmän mitä yhteiskuntamme voi suvaita, enempi mitä talouselämämme voi kantaa, ja enemmän mitä voidaan nykyisillä menetelmillä käsitellä."

Mainittu talousneuvosto määrittelee "köyhäksi" ne perheet — kuten on Dominion Bureau of Statistics alunperin menetellyt — jotka kuluttavat yli 70 prosenttia tuloistaan elämän perustarpeisiin — ruokaan, vaatteisiin ja asuntoon — jättäen vain 30 prosenttia canadalaisista siis 29 sadasta, eli enemmän kuin yksi neljästä — köyhien ryhmään kuuluvia!

Väitellä voidaan ehkä siitä, pitääkö tuo määritelmä paikkansa yhtä hyvin maaseudulla kuin kaupungissa asuviin jne., sillä ihmisten jokapäiväiset tarpeetkin vaihtelevat jossakin määrin olosuhteiden perusteella.

Varmaa on kuitenkin se, että "oikeudenmukainen yhteiskunta" ei ole sellaisessa rikkaassa maassa kuin Canadassa se, missä joka neljäs ihminen lukeutuu köyhien ryhmään!

Yhtä varmaa on se, että mikään budjetti, missä ei huomioida tätä perustavaa laatua olevaa talouspulmaa, ei pyri "oikeudenmukaisen yhteiskunnan" rakentamiseen, vaan päinvastoin.

Kaikki liberaalitkin, työväenpiireistä puhumattakaan, myöntävät yllämainitut tosiasiat paikkansapitäviksi. Mutta sitten tulee se kompastuskivi, eli kysymys siitä, mistä saadaan varoja tilanteen korjaamiseksi.

Kaikkein ensimmäiseksi on syytä muistaa, että hallituksella on talousarvion menopuolella sellaisia huikean suuria menoja, joista ei ole kenellekään mitään hyötyä. Mainittakoon vain esimerkiksi varustelumenot, joiden puitteissa menee vuosittain noin $1,700 miljoonaa kuin kaivoon. Vähentämällä tuntuvasti tällaisia tarpeettomia — oikeammin haaskausmenoja voitaisiin vapauttaa suuria summia varoja todelliseen taisteluun köyhyyttä vastaan ja "oikeudenmukaisen yhteiskunnan" rakentamiseksi.

Mutta vaikka tällaista tuiki tärkeätä leikkausta ei vielä haluttaisikaan tehdä, niin hallitus voisi tilannetta parantaa paljon vähentämällä vähäosaisten — työläisten, farmarien ja alempaan keskiluokkaan kuuluvien — luvattoman suurta verotaakkaa jakamalla ne osittain niiden kannettavaksi, joilla on maksukyvyn perusteella siihen paljon paremmat mahdollisuudet. Yksistään se seikka, jos hallitus ryhtyisi toteuttamaan Carterin kuninkaallisen komissionin verotusjärjestelmän uudistusehdotuksia, sisältyen siihen "lisääntyvän pääoman" (kiinteimistöjen, osakkeiden jm. sellaisten hintojen noususta tulevat suurtulot, jotka ovat nyt verovapaita) verotus korjaisi tuntuvasti tilannetta ja otettaisiin samalla näkyvä askel "oikeudenmukaista yhteiskuntaa" kohti.

Tässä on vain eräitä tärkeimpiä seikkoja tämäniltaista budjettia arvosteltaessa.

Lybke-tarinan loppu

18—2 Lybke tarinan loppu

Viime viikolla tuli Bonnista tieto, että natsilaiskauden edesottamisistaan yhä voimakkaamman arvostelun kohteeksi viimeaikoina joutunut Länsi-Saksan presidentti, Heinrich Lybke eroaa ennen virkakautensa päättymistä, eli 30 pnä kesäkuuta presidentin virasta.

Lybke antoi tiedon eroaikeistaan hallituksen ja puolueiden edustajille, jotka olivat viikko sitten saapuneet maanantaina onnittelemaan häntä 74-syntymäpäivänsä-johdosta.

Hän sanoi päättäneensä erota kesällä, jotta liittokunnankokous voitaisiin kutsua jo keväällä koolle valitsemaan uutta presidenttiä. Jos presidenttivaalit pidettäisiin huhtikuun puolivälissä, jäisi niistä riittävä välimatka liittopäivävaaleihin, jotka pidetään syyskuussa 1969, hän selitti.

Lybke valittiin ensimmäisen kerran presidentiksi vuonna 1959. Hän oli sitä ennen ollut maatalousministerinä Konrad Adenauerin hallituksessa. Vuonna 1964 kristillisdemokraatit ja sosialidemokraatit kannattivat yhdessä hänen uudelleenvalintaansa, ja Lybke voitti täten ylivoimaisesti vapaan demokraattisen puolueen ehdokkaan Ewald Bucherin.

Lybken mahdollisena seuraajana on mainittu kaksi nykyistä ministeriä, puolustusministeri Gerhard Schröder ja oikeusministeri Gustav Heinemann. Todennäköisintä on, että uudeksi presidentiksi tulee Schröder, joka on ollut ulkoministeri Adenauerin ja Ludwig Erhardin hallituksessa.

Kuten sanottu, Lybken asema Länsi-Saksan valtionpäämiehenä on viimeisten kolmen vuoden aikana käynyt vähitellen kestämättömäksi sen vuoksi että hän ole pystynyt vakuuttavasti torjumaan syytöksiä, joiden mukaan hän osallistui viime sodan aikana mm. natsien keskitysleirien suunnitteluun ja rakennukseen.

Aluksi Lybke kielsi jyrkästi osallistuneensa keskitysleirien suunnitteluun ja yritti kiistää omat nimikirjoituksensa keskitysleirien rakennussuunnitelmia koskevissa asiakirjoissa. Myöhemmin hän turvautui pa sellaiseenkin väitökseen, että sodan aikana hänen oli allekirjoitettava niin paljon asiapapereita, ettei hän voinut mitenkään olla tietoinen niiden kaikkien sisällöstä!

Presidentti Kekkosen haastattelu Kosyginin vierailumatkan johdosta

Helsinki. — "Ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimuksesta keskustelimme pääministeri Kosyginin kanssa varsin vähän. Totesimme vain kuten tiedotteessa on mainittu, että maittemme suhteiden perustana on yya-sopimus. Tämä merkitsee myös, että se puolueettomuuspolitiikka, jota olemme noudattaneet, jatkuu edelleen sellaisena kuin tähän saakka. Ulkomailla on spekuloitu siitä, että puolueettomuuspolitiikkamme olisi jollain tavalla muuttunut. Tässä ei tietenkään ole mitään perää."

Näin sanoi Suomen tasavallan presidentti Urho Kekkonen viikko sitten torstaina yleisradiolle myöntämässään haastattelussa. Presidentille esittivät kysymyksiä uutispäällikkö Ralf Friberg ja toimituspäällikkö Erkki Hatakka.

URHO KEKKONEN

KYSYMYS: Keskiviikkona päättyi Neuvostoliiton pääministeri A. N. Kosyginin kahden päivän epävirallinen vierailu Suimessa. Tasavallan presidentti Urho Kekkonen on myöntänyt radiolle ja tv:lle haastattelun. Herra presidentti, mitkä seikat johtivat tapaamiseenne pääministeri Kosyginin kanssa niissä muodoissa ja juuri nyt?

PRESIDENTTI: Asia on näin: viime kesäkuussa olin Neuvostoliitossa lomamatkalla, joka ulottui aina Sahilinin saarelle saakka. Minua oli seuraamassa Baikalin järvelle, jossa vietimme pari päivää, pääministeri Kosygin. Kun me siellä keskustelimme tuli ilmi, että pääministeri Kosygin aikoi viettää kesälomaa Eestissä. Silloin esitin hänelle ajatuksen siitä, että hän voisi saapua Suomenlahden ylitse pariksi päiväksi Turun saaristoon kalastamaan. Häntä tuntui tämä ajatus miellyttävän ja niin sovittiinkin, että hän käyttää kesälomastaan pari päivää Suomessa kalastamiseen. Kuitenkin minä sain loppukesästä tiedon, että hän enempää kuin muutkaan Neuvostoliiton johtajat eivät kansainvälisten kysymysten takia voi tänä kesänä kesälomaansa lainkaan pitää. Syyskuussa esitin sitten täällä Neuvostoliiton suurlähetystölle tiedustelun siitä, eikö pääministeri Kosygin voisi saapua myöhemmin syksyllä Suomeen. Tähän sain periaatteessa myöntävän vastauksen. Lokakuun 2 päivänä minulle esitettiin Neuvostoliiton suurlähetystön taholta ilmoitus, että pääministeri Kosygin oli valmis saapumaan Suomeen parin päivän vierailulle 7 päivänä lokakuuta. Tämä ajankohta näytti sopivan meille ja siksi ilmoitin, että hän on tervetullut Suomeen. Me ryhdyimme valmisteluihin ja valitsimme kalastuspaikaksi Hiittisten saariston, jonka tiedetään erittäin sopivaksi sen vuoksi, että siellä on erittäin hyvät haukivedet. Myös oli sovittu, että tapaaminen tapahtuu maanantaina 7. päivänä lokakuuta Suomen aluevesirajalla Hangon edustalla kello 13 päivällä. Nyt on paljon ihmetelty siitä, että tästä tapaamisesta ei annettu etukäteen tiedonantoa. Tähän on olemassa kaksi syytä. Ensiksikin meihän tiedämme, että Suomessa oli vaalit, kunnallisvaalit 6. ja 7. päivänä lokakuuta, ja jos nyt ennen vaaleja olisi ilmoitettu, että pääministeri Kosygin saapuu Suomeen 7. päivänä, niin varmaan sekä meillä, että maailmalla olisi alkanut suuri häly tämän käynnin johdosta. Sen vuoksi olisi ollut mitä epätarkoituksenmukaisinta saattaa tiedoksi tätä vierailua ennen kunnallisvaaleja. Seitsemäs päivä sopi senkin puolesta erittäin hyvin, että vaalit eivät vielä silloin olleet päättyneet ja vaalitulokset eivät olleet tiedossa, ei siis voi tehdä minkäänlaisia spekulaatioita siitä, että tämä vierailu tapahtui vaalitulosten johdosta. Tämä tästä puolesta.

Muuten meillä ei todella ollut aikaa seurata radioita ja televisiota, josta on hyvin paljon kohdistunut huttu. Minä sain ensimmäiset tiedot vaalien tuloksista tiistaina 8. päivänä lokakuuta lounaan aikana ja silloinkin ainoastaan prosenttiluvut koko maasta eri puolueittain saamista äänistä ja kerroin tietenkin vieraalle ne. Näistä vaihdettiin pari sanaa ja myöhemmin ei koko asiaan palattu. Kun sitten maanantaina, siis 7. päivänä, klo 13 menin tarkastusalus Saaristolla merirajalle, niin kävi selville, että vieraamme ei voinut siirtyä hävittäjästä, jolla hän oli tullut, tarkastusalus Saaristoon sen vuoksi, että vallitsi seitsemän, kahdeksan boforin myrsky. Ja tämän takia annettiin Saaristosta lippumerkein neuvostoliittolaiselle hävittäjälle kehotus seurata meitä Hangon satamaan, jossa sitten siirtyminen hävittäjästä Saaristoon tapahtui saarten suojassa varsin mukavasti ja vaivattomasti. Ja niin sitten alkoi matka Hiittisten vesille. Me majoituimme siellä olevaan Tarmo-nimiseen jäänsärkijään ja kohta samana iltana läksimme sitten kalaan. Ja me todella kalastimme koko ajan aamusta myöhään iltaan niin kauan kuin päivää riitti, ja me todella saimmekin kalaa. Päivällä kävimme nopeasti syömässä lounasta ja taas töihin. Minun täytyy lausua parhaat kiitokseni hiittisläisille kalastajille, jotka erinomaisella tavalla, asiantuntemuksellaan ja paikallistuntemuksella auttoivat meitä kalastuspyrkimyksissämme ja niin kuin tiedetään, tulos oli kohtalaisen hyvä. Ainakin kalastaja Fagerholm ja minä olimme selvillä kuinka monta kalaa saimme.

KYSYMYS: Herra presidentti, sopiiko tähän hiukan vielä tehdä lisäkysymyksiä?

PRESIDENTTI: Vaikka kuinka monta.

KYSYMYS: Oliko koko hallitus tietoinen tästä vierailusta?

PRESIDENTTI: Me ilmoitimme vierailusta pääministerille, joka hoitaa myös ulkoministerin tehtäviä, vierailusta ilmoitettiin myöskin ulkoministeriölle ja myöskin puolustuslaitoksen korkeimmalle johdolle.

KYSYMYS: Menisimme nyt tähän viralliseen puoleen näin julkisen sanan kannalta. Tiedotteessa näistä keskusteluista, joita Te, Herra Presidentti, kävitte pääministeri Kosyginin kanssa todetaan että te vaihdoitte mielipiteitä ajankohtaisista kansainvälisistä kysymyksistä. Kansainvälinen lehdistö on esittänyt arveluita Saksan kysymyksen esilläolosta erityisellä tavalla. Haluaisitteko antaa vähän tarkempia tietoja?

PRESIDENTTI: No, kansainvälinen lehdistö näyttää esittäneen monia muitakin arvioita. Mitä nimenomaan Saksan kysymykseen tulee, niin siitä puhutaan suhteellisen vähän, ja se johtuu tietenkin siitä, että pääministeri Kosyginillä on hyvin selvästi tiedossa se, että minä tunnen Neuvostoliiton kannan Saksan kysymyksen suhteen varsin hyvin. Me olemme aikaisempina vuosina siitä useasti keskustelleet, ja sen vuoksi ei asia tällä kertaa antanut aihetta laajempaan mielipiteitten vaihtoon. Samaten Neuvostoliiton hallitus ja pääministeri Kosygin tietävät myöskin Suomen kannan Saksan kysymykseen, niin että siinä yhteydessä ei sekään antanut aihetta mielipiteitten vaihtoon.

KYSYMYS: Herra Presidentti, Isvestija oli aivan ennen vierailua kirjoittanut Saksan kysymyksestä ja liittänyt sen kehitykseen Pohjolassa. Antoiko tämä erityistä syytä lisäkeskusteluun?

PRESIDENTTI: Niin, minä olen nähnyt nyt perästäpäin, että Izvestija on kirjoittanut Saksan oletetusta tunkeutumisesta Pohjolaan. Minä en tuntenut tätä artikkelia tapaamisemme aikana, eikä siitä lainkaan tullut puhetta.

KYSYMYS: Me toimittajat olemme tutkineet tätä tiedotetta, joka annettiin hyvin tarkoin, ja olemme todenneet että siinä on mainittu Euroopan ja maailman yleisen turvallisuuden vahvistamisesta tämän kysymyksen olleen esillä keskusteluissa. Keskusteltiinko myös keinoista, millä tavalla näihin päämääriin voitaisiin pyrkiä?

PRESIDENTTI: Tässä tiedotteessa todella mainitaan siitä että Suomen ja Neuvostoliiton hallitukset edelleen noudattavat kansainvälisissä kysymyksissä päämääriä, jotka tähtäävät rauhan säilyttämiseen ja niin Euroopan kuin yleisenkin turvallisuuden vahvistamiseen ja kaikkien kansojen välisen rauhanomaisen yhteistyön kehittämiseen. Mistään erikoisista keinoista ei tässä asiassa ollut keskustelua, ehkä sen takia että Suomen osuus tällaisten keinojen löytämiseen ja käyttämiseen ei ole tietenkään varsin suuri, kun puhutaan näin yleisistä asioista. Mutta se kyllä oli pantavissa merkille, että pääministeri Kosygin kiinnitti aivan erikoista huomiota ydinsulkusopimuksen hyväksymiseen ja minun ymmärtääkseni tämä olisi Neuvostoliiton hallituksen käsityksen mukaan eräs keino, joka näitä tässä tiedotteessa mainittuja päämääriä olisi palvelemassa.

KYSYMYS: Suhtautuiko pääministeri Kosygin luottavaisesti mahdollisuuksiin että tämä tultaisiin ratifioimaan kaikissa suurvalloissa lähiaikoina.

PRESIDENTTI: Kyllä, kyllä hänellä oli positiivinen kuva asian kehityksestä, vaikka hän kyllä hyvin tietää myöskin ne esteet jotka tämän tiellä ovat. Mitä tulee juuri näihin kansainvälisiin kysymyksiin, me kävimme läpi oikeastaan kansainvälisen politiikan koko sektorin ja siellä nyt jouduttiin sitten tarkastelemaan maailman poliittista tilannetta hyvin monelta kannalta.

KYSYMYS: Tämä varmaan sisällytti myös Tshekkoslovakian tilanteen tarkastelun.

PRESIDENTTI: Konkreettinen Pääministeri Kosygin selosti varsin laajasti niitä motiiveja jotka ovat olleet johtamassa Neuvostoliiton politiikkaa suhteessa Tshekkoslovakiaan. Minun osani tässä oli ainoastaan kyseleminen ja minä esitin varsin monia kysymyksiä tässä yhteydessä ja sain kaikkiin niihin vastauksen joka tietysti oli omiaan valaisemaan Neuvostoliiton politiikkaa. Kävi selville mm. se, että Neuvostoliiton johto oli ollut Tshekkoslovakian politiikan suhteen täysin yksimielinen mistä esitin nimenomaan kysymyksen.

(Jatkuu)

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Wilho Hakanen, North Bay, Ontario, täyttää torstaina, lokakuun 24 pnä 84 vuotta.

K. Hendrikson, Toronto, Ontario täyttää sunnuntaina, lokakuun 27 päivänä 79 vuotta.

Ilmari Vähäpukkinen, Sudbury, Ont. täyttää maanantaina, lokakuun 28 pnä 75 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

NIXON & CO.-MIEHET TULIVUOREN HARJALLA

Richard Nixon, Hubert Humphrey ja George Wallace ovat ne nimet, joiden poliittinen ominaispaino USA:n presidentinvaaleissa marraskuun 5. päivänä on nykynäkymien valossa ratkaiseva. Näihin kolmeen nimeen on kytkeytynyt mittely Yhdysvaltain ja samalla koko läntisen teollisen imperiumin poliittisesta johtajuudesta.

Osittain on näyttänyt siltä, kuin mitään kamppailua ei enää olisikaan, sen jälkeen kun nimet Robert Kennedy, Nelson Rockefeller ja Eugene McCarthy on yksi toisensa jälkeen pyyhitty ylitse, Rockefeller ja McCarthy ainakin näiden vaalien poliittisesta kuvasta, Kennedy lopullisesti.

USA:ssa on tämän vuoksi Nixonin Humphreyn ja Wallacen kannattajien ohella joukko ihmisiä, joiden mielestä nuo kolme nimeä ovat kukin yhtä vastustettavia tai yhdentekeviä. Heitä on värillisten ja nuorison keskuudessa, sekä erityisesti sivistyneistössä. Monien aikaisempien vaalien kärkkyjinä ja uskollisina statisteina kolme pääehdokasta eivät vastaa heidän toiveitaan siitä että USA:n olisi pystyttävä uudistumaan poliittisesti näissä vaaleissa.

Poliittista uudistumista pidetään yhä eräänlaisena ydinkysymyksenä Vietnamin sota ja suurkaupunkien ongelmat ovat näkyvimmät aiheet vaalien alla käydyssä keskustelussa. Vietnam on kriisi, joka koettelee koko imperiumin perustuksia, suurkaupunkien levottomuudet osa samaa ilmiötä. Ilmapiiri on taloudellisessa ja poliittisessa kriisitilanteessa huomattavasti radikalisoitunut.

Vaalien todelliseksi iskulauseeksi on tullut "laki ja järjestys". Räikeimmin tuo "slogania" esiin Wallace, joka ei häpeile esittää pelkistettyä militarismiaan Vietnamin kysymyksessä eikä rotusortoajatuksiaan kansalaisoikeuskysymyksissä. Hän on mies tulivuoren harjalla.

Wallacen kannatus on 'valkoisen Amerikan" protestiliikettä. Sen juuret ovat syvässä etelässä, siellä missä valkoiset maatilanomistajat aikoinaan nousivat orjien vapauttamista vastaan ja jossa rotusuhteet vuosisatojen ajan ovat olleet kärjistyneimmät. Nykyisissä vaikeuksissa Wallacen liikkeen lonkerot ovat ulottuneet kauas pohjoisen suurkaupunkeihin.

Nixon ja Humphrey puolestaan ovat vanhan puoluekoneiston esiintyöntämiä ehdokkaita. Pitkään hallinneen demokraattisen puolueen ehdokkaana Humphreylla pitäisi teoriassa olla paremmat lähtökohdat presidentinvirkaan kuin Nixonilla, joka on republikaanien ehdokas. Todellisuudessa asiat näyttävät nykyisellään olevan päinvastoin.

Demokraattien osakkeet eivät ole varsinkaan Chicagon verisen puoluekokouksen jälkeen enää entisellään. Toiseksi, myös presidentti Johnsonin sanotaan suosivan enemmän Nixonia kuin oman puolueensa ehdokasta. Johnsonin Vietnamin politiikan linja lienee tämän arvovaltakysymykseksi nimitetyn kiistan ydin.

Sisäpolitiikassa Nixonin ja Humphreyn linjat eivät ainakaan päältä katsoen eroa toisistaan. Molemmat pitävät kiinni laki ja järjestys -ohjelmasta. Sen puitteisiin ei kuitenkaa mahdu Wallacen propagoima ohjelma, joka kilpakumppanien käsityksen mukaan veisi maan "anarkiaan".

Nixonin ajatuksena näyttää tällä hetkellä olevan systeemi, joka Saksan liittotasavallassa on saanut nimekseen "die formierte Gesellschaft". "muotoiltu yhteiskunta", järjestelmä, jossa sekä republikaaninen että demokraattinen puolue yhdessä ammattiliittojen kanssa olisi valjastettu palvelemaan yhteiskunnan sisäisen ja ulkonaisen vakauden säilymistä, so. itse järjestelmää. Esimerkkinä tästä Nixon onkin ehtinyt jo luvata demokraateille paikkoja tulevassa hallituksessaan marraskuun vaalien jälkeen.

Ilpo Halonen.

NÄKÖKANTA

Naiset eivät ole sitä mitä he olivat ennen. He olivat ennen tyttöjä.

KIRJOITUKSIA "JOULUUN"

Kuten ennenkin, Canadan ja Yhdysvaltain suomalaisten yhteisesti valmistama "JOULU" julkaisu ilmestyy siksi hyvissä ajoissa ennen pyhiä, että se ehtii kaukaisempienkin lukijain käsiin jouluksi.

Julkaisu ottaa kiitollisuudella julkaistavakseen kertomuksia, lyhyitä novelleja ja muita kirjoituksia, mukaanlukien mielenkiintoisia suomennoksia (alkuperäinen lähetettävä mukana) sekä runoja ja niiden yhteyteen sopivia kuvia jne.

Työvoimavaikeuksien vuoksi on sitä parempi mitä pikemmin aiotut kirjoitukset ja kuvat saapuvat. Ne pitäisi tulla julkaisun toimitukselle viimeistään marraskuun 1 päivään mennessä, Kaikki kuvat palautetaan pyydettäessä.

"JOULUN" ainehisto tulisi lähettää osoitteella:

Joulu, Box 69
Sudbury, Ontario

PÄIVÄN PAKINA

USA 2–3 V. POLIISIN HALTUUN

"Jos minut valitaan presidentiksi ja jos tämän jälkeen joku mielenosoittaja (anarkisti) asettuu minun autoni eteen, niin se on oleva viimeinen auto, jonka eteen hän asettuu."

"Olen sanova liittolaisillemme (siis myös Canadalle): Joko autatte meitä Vietnamissa tai emme lopeta ainoastaan ulkomaa-apua vaan alamme kerätä heiltä (Canadaltakin?) jokaisen lantin, jonka ne ovat meille velkaa, aina ensimmäisestä maailmansodasta lähtien."

Tässä ovat USAn kolmannen virallisen presidenttiehdokkaan, Amerikan itsenäisyyspuolueen johtajan, entisen ammattinyrkkeilijän, entisen Alabaman kuvernöörin George Wallacen vaalikampanjan tunnukset.

Wallace pitää saman puheen joka vaalitilaisuudessa, totesi jokin aika sitten nimimerkki "Pilkki" Kansan Uutiset lehdessä ja selitti: Kieli on rahvaanomaista ja raakaa. Hän vetoaa ihmisten tietämättömyyteen ja ennakkoluuloihin. Mustat kiihoittajat, kaikenlaiset nuorisomielenosoittajat, kommunistit, nykyiset oikeusistuimet ja itse establishment eli nykyinen hallinto on murskattava ja koko maa on saatettava poliisin haltuun 2—3 vuodeksi, julistaa Wallace.

Hän vetoaa alempaan keskiluokkaan ja hänen ohjelmassaan on silmiinpistäviä yhtäläisyyksiä natsien ohjelman kanssa. Hän puhuu "unohdetuille ihmisille". Tämä 'unohdettujen ihmisten" puolesta puhuminen ei siis ole suomalaista alkuperää, toteaa edellämainittu "Pilkki".

Aluksi odotettiin, että Wallacen demagogia tehoaisi vain syvässä etelässä, missä rotukiihkoilijat saavat rankaisematta riehua. Mutta viime viikkojen wallacelaisuus on levinnyt kuin kulovalkea yli koko USAn. Eräät gallupit osoittavat, että hän saattaisi saada jopa 34 prosenttia valitsijakunnan äänistä marraskuun 5 pn. presidenttivaaleissa. Tätä pidetään kuitenkin ylimammuttuna. Mutta vaikka Wallace ei saisikaan — kuten ei varmaan saakaan — ehdotonta enemmistöä vaaleissa, niin taakseen saamillaan valitsijamiehillä voi kuitenkin estää pääpuolueiden, republikaanien Nixonin ja demokraattien Humphreyn saamasta ehdotonta enemmistöä. Tällöin on kaksi mahdollisuutta: joko hän ryhtyy käymään kauppaa antamalla valitsijamiehensä äänet sille, joka suostuu hänen ehtoihinsa tai vaali siirtyy kongressille. Viimeksi kongressin suorittama presidenttivaali on tapahtunut 144 vuotta sitten.

Mistä johtuu Wallacen menestys?

Kumpikin pääehdokas, Nixon ja Humphrey ovat sekä henkilökohtaisesti että vaaliohjelmiensa puolesta värittömiä, vähän innostusta herättäviä jne.

Tilanteelle on sangen kuvaavaa, että Louis Harrisin jokin aika sitten toimeen paneman tutkimuksen mukaan sillä hetkellä amerikkalaisista äänestäjistä kannatti Nixonia 22 pros. Hän oli (ja on) ensimmäisellä tilalla. Toinen pääehdokas Humphrey oli vasta viidennellä sijalla 8 prosentin varassa. Harrisin tutkimuksen mukaan Wallace oli kolmantena ja hänen takanaan oli vain 13 pros. Yhteensä kolmella virallisella ehdokkaalla oli silloin tämän tutkimuksen perusteella vain 43 prosentin kannatus valitsijakunnan keskuudessa. Vaalikampanjan ulkopuolella olevien Ted Kennedyn, Nelson Rockefellerin ja McCarthyn takana oli silloin 38 pros. ja mielipiteitä vailla 19 pros.

Maa, joka väittää olevansa maailman demokratian päälinnoitus, tarjoaa nyt valitsijakunnalleen epädemokraattisesti asetettuja ehdokkaita. Amerikkalaisten enemmistö ei tunne heistä ketään omakseen. Harrisonin tutkimuksen mukaan vain vähemmistö eli 46 pros. republikaaneista pitää Nixonia parhaana miehenä. Demokraateista vain 33 pros. pitää Hubert Humphreyta parhaana puolue-ehdokkaana.

Kuitenkin parin viikon päästä USA:lla pitäisi olla uusi presidentti — ja todennäköisesti onkin. Ilmeisesti se on Nixon, sillä aika näyttää vievän Humphreyn taustamieheltä, pres. Johnsonilta mahdollisuuden rauhan tekoon Vietnamissa, mikä yksinään olisi — ainakin aikaisemmassa vaiheessa — voinut pelastaa demokraatit näyryyttävästä vaalihäviöstä.

Amerikkalaiset lehtimiehet ovat jo poistaneet sanastostaan "Tricky Dick" ja "ikuinen häviön mies",-maininnat, millä aiemmin leimattiin Nixonin poliittista pokerinpeliä. Mitä seuraa perästä, se on vielä arvailua, mutta marraskuun viidentenä nähdään, voiko presidentti Johnson sotapolitiikallaan auttaa ratkaisevasti republikaanien vaalivoittoa?

— Käsikoura.

Urheilua

GENTILLE 3-LOIKKASI ALKUKILPAILUISSA 17.10

Oerter kaikkien aikojen kiekkomestari; — 13 naista ylitti 174; Pousi epäonnistui

Mexico City. — Keskiviikkoiset kilpailut eivät tuottaneet suomalaisille olympiakisoissa mielialojen muutosta. Kylmin suihku — Nevalan keihäskilpailusta putoamiseen verrattava — oli Pertti Pousin putoaminen kolmiloikan karsintakilvassa tuloksella 15,84. Yllätys oli myös se, että Italian Giuseppe Gentille loikkasi tasan metrin karsintarajaa pitemmälle. Tulos 17,10 on uusi ME, 7 senttiä Puolan Schmidtin kahdeksatta vuotta vanhaa ME:tä parempi.

Suomalaisia urheilijoita näyttää näissä kisoissa kohdanneen todellinen urheilujumalten kirous. Seiväskilpailun alkaessa jäi Erkki Mustakari kokonaan vaille tulosta, yritettyään kolmesti turhaan aloitekorkeudestaan 480.

Kolmiloikan karsintarajan 16,10 ylitti 35 hyppääjästä 13. Italian Gentille tekaisi kuin ohimennen toisella hypyllään uuden ME:n.

Muista kilpailuista mainittakoon erikoisesti, että naisten korkeushypyssä oli karsintarajana 174, josta 13 selviytyi varsinaiseen kilpailuun.

Kaikkien aikojen kiekkomestariksi osoittautui amerikkalainen Al Oerter, joka teki tiistaina olympiakisoissa ikuista historiaa. Hän voitti kiekonheiton kultamitalin neljännen kerran perättäisissä olympialaisissa.

Ensimmäisen kerran Melbournessa 1956 kultamitaliin yltänyt Oerter on nyt 32-vuotias. Melbournessa hän voitti 56,36 tuloksella, jota hän Roomassa paransi 59,18:aan. Molemmat olympiaennätyksiä. Myös Tokion kisoissa hän voitti kullan olympiaennätyksellä. Nyt Mexico Cityssa, neljänsissä olympiakisoissaan tämä amerikkalainen tekaisi tuloksen 64,78 — jälleen olympiaennätys.

Kun häneltä kysyttiin, miltä tuntuu olla neljä perättäistä kultamitalia voittanut ihminen, Oerter vastasi huumorimiehenä: "Voi veikkonen. Olen väsynyt. Lopuksi hän tuumi "olympialainen ilmapiiri sopii minulle."

Australian Ralph Doubell paransi henkilökohtaista ennätystään 1,6 sekunnilla juostessaan 800 metrillä olympiakultaa kireän kiritaistelun päätteeksi. Hänen henkilökohtainen ennätyksensä ennen Mexicon kisoja kirjattiin luvuin 1.46,2, mutta hän paransi sen välierässä 1.45,9, jolloin Kiprugut ensimmäisen kerran sai nähdä melko tuntemattoman Doubellin selän edellään maaliviivalla.

Selitski yllätti — Höhne lyömätön

Mexico City. — Painonnoston sarjassa 82,5 kiloa kamppailivat NL:n Selitski ja Beljajev viimeiseen asti olympiavoitosta ja lopputulokseksi muodostui numerollinen tasapeli 485 kiloa. Voiton korjasi Boris Selitski kevyempänä miehenä kuin tunnetumpi maamiehensä Vladimir Beljajev.

Suomen Jouni Kailajärvi sai tyytyä tulokseen 455, jolla sijoittui seitsemänneksi.

Painonnoston raskaan keskisarjan kultamitalimies Selitski soittelee balalaikkaa vapaa-aikoinaan — eli toisin sanoen silloin, kun hän ei harjoittele painonnostoa.

Jouni Kailajärven kamppailu päättyi ikävään loukkaantumiseen. Hän oli työnnössä 180 kilon painoa kun suoritus kävi lihaksille ylivoimaiseksi ja vanha olkalihasvamma uusiutui — yksi lihaksista meni poikki.

Itä-Saksan lChristopher Höhne, 27-vuotias hienomekaanikko, käveli kultaa 50 kilometrillä. Kilpailu ratkesi 40—50 kilometrin välillä jossa Höhne siirtyi johtoon ja säilytti sen loppuun asti.

Canadan kom. puolue:

TSHEKKOSLOVAKIA JA IMPERIALISMIN AIKEET

Moskova. — Pravda julkaisi lokakuun 15. päivänä Canadan kommunistisen puolueen pääsihteerin William Kashtanin pitämän alustuksen puolueen keskuskomitean kokouksessa, joka oli koossa Torontossa lokak. 4—7 pnä. Alustus käsiteli Canadan taloudellista ja poliittista tilannetta sekä puolueen tehtäviä näissä suhteissa.

Esiteltyään kansainvälistä tilannetta Kashtan viittasi vaaralliseen liittoon, joka on muoodstunut amerikkalaisen ja länsisaksalaisen imperialismin kesken ja sanoi tämän liiton muodostavan pahimman vaaran maailman rauhalle. Yhdysvaltain tapahtumat osoittavat, että nyt ovat muodostumassa olosuhteet kylmän sodan uudelle alkamiselle, sillä USA:ssa voimistuu huomattavasti oikeistosuuntaus ja uusnatsismi löytää siellä edullisen kasvupohjan.

Tämä aiheuttaa vaaratilanteen koko maailman rauhalle. Yhdysvalloissa on voimia, jotka haluavat johtaa maailman ydinsodan partaalle ja repiä riekaleiksi toiveet ydinaseiden riisumisesta.

Ei voida myöskään sivuuttaa huomiotta USA:n ja Länsi Saksan yrityksiä saada kriisi NATO:ssa selviämään. Länsisaksalaiset militaristit pyrkivät kaikin tavoin lisäämään merkitystään NATO:ssa ja saamaan sen avulla käsiinsä ydinaseet. Samaan aikaan imperialismi yrittää käyttää Tshekkoslovakian tapahtumia verukkeena varustautumisen kiihdyttämiseen.

Sosialistisen kansainyhteisön puolustaminen ja lujittaminen on nyt mitä tärkeintä paitsi Euroopan myös koko maailman turvallisuuden kannalta, totesi alustaja.

Pääsihteeri jatkoi, että nyt ei saa sulkea silmiä imperialistisen taktiikan uusilta menetelmiltä, erityisesti sen yrityksiltä hajottaa sosialistinen leiri sisältäpäin käyttäen verukkeena "siltojen rakentamista" idän ja lännen välille eikä suinkaan halusta todelliseen yhteistyöhön sosialististen maiden kanssa rauhanomaisen rinnakkainolon periaatteiden mukaisesti. Imperialismi haluaisi murentaa niiden liiton irrottamalla siitä yhden kerrallaan.

Imperialismin suunnitelmia Tshekkoslovakiaa kohtaan ei voida pitää erillisenä ilmiönä yleisestä kansainvälisestä tilanteesta. Tshekkoslovakian tapahtumia emme voi irrottaa amerikkalaisten hyökkäyssodasta Vietnamissa, emme voi katsella näitä tapahtumia erillisenä myöskään USA:n haluttomuudesta käydä vakavia keskusteluja Vietnamin demokraattisen tasavallan edustajien kanssa Pariisissa ja kieltäytymisestä lopettamaan Vietnamin pommitukset ja pysäyttämään sodan eskalaation Kaakkois-Aasiassa.

Tshekkoslovakian tapahtumia emme voi myöskään irrottaa amerikkalaisen imperialismin aikeista sytyttää yhdessä Israelin hallituksen kanssa sodan roihu jälleen keski-idässä. Kaikki nämä tapahtumat liittyvät renkaana siihen ketjuun, jonka avulla imperialismi yrittää kääntää historian kehitys takaperoiseksi turvautumalla sotilaallisiin, poliittisiin, taloudellisiin ja ideologisiin keinoihin.

Selostaessaan Canadan taloudellista tilannetta pääsihteeri lausui huolestumisensa työttömyyden ja hintojen rousun johdosta. Inflaatio johtuu ensisijaisesti sotilasmenoista, varusteluohjelmasta ja monopolistien sanelemasta hintapolitiikasta, hän totesi.

Canadan kommunistien taisteluohjelmana on yhdessä kaikkien työtätekevien kanssa torjua monopoliryhmien ja hallituksen kansan elintasoon kohdistama hyökkäys. Kommunistisesta puolueesta tulee muodostua puolue, joka kykenee osallistumaan yhä voimakkaammin yhteiskunnan elämään.

Ideologista työtä puolueessa on voimistettava. Meidän on nyt johdonmukaisesti torjuttava tiukasti revisionistiset tendenssit, joihin törmäilemme. Meidän on jatkuvasti ponnisteltava kehittääksemme marxilais-leniniläiseen tieteeseen pohjautuvaa politiikkaa ja uusia menetelmiä. Meidän on entistä paremmin tutkittava todellista tilannetta Canadassa. (APN)

Noustuaan "voittajan pallille" olympiakisojen 200 metrin loppukilpailun jälkeen, kultamitalimies Tommy Smith (keskellä) ja pronssin voittanut John Carlos, oikealla, painoivat leukansa rintaa vasten Yhdysvaltain kansallishymnin soidessa ja nostivat mustilla käsineillä verhotut kätensä, Smith oikean ja Carlos vasemman kätensä "mustien vallan" tervehdykseen ilmaisten siten oman ja useimpien yhdysvaltalaisten tummaihoisten hiljaisen mutta vaikuttavan protestin rotusortoa vastaan USA:ssa. Useimpien amerikkalaisten valkoihoisten urheilijain kerrotaan suhtautuvan olympialaisissa myönteisesti tummien urheilutoveriensa protestointiin.

SMITH JA CARLOS AJETTIIN KOTIIN

Mexico City. — Amerikkalaiset neekeriurheilijat, John Carlos ja Tommie Smith saivat perjantaina määräyksen poistua vuorokauden kuluessa Mexicosta. Samaan aikaan kaupungissa kerrottiin muiden Yhdysvaltain joukkueeseen kuuluvien neekeriurheilijoiden suunnittelevan poistumista olympiakylästä.

Carlos ja Smith, jotka järjestivät mustine käsineineen "mustan vallan" mielenosoituksen olympiastadionilla keskiviikkona 200 metrin juoksun palkintojakotilaisuudessa, saivat poistumismääräyksen sen jälkeen kun USA:n ulkoministeriö oli peruuttanut heidän jäsenyytensä Yhdysvaltain joukkueessa. Carlos ja Smith tulivat karkoitusmääräyksen jälkeen lähetetyksi "ensimmäisellä lentokoneella takaisin kotiin.

Neekeriurheilijat, jotka pitivät kokouksen kisakylässä, kehoittivat lehtimiehiä odottamaan "tärkeitä toimintaa".

Mexicon viranomaiset ilmoittivat henkilökohtaisesti Smithille ja Carlokselle näiden poistumismääräykset. Aiemmin oli Yhdysvaltain olympiakomitea julistanut heidät kilpailukieltoon ja antanut määräyksen poistua olympiakylästä.

Yhdysvaltain joukkueen neekeriurheilijain jäsenet olivat ilmeisesti eri mieltä siitä, miten heidän pitäisi toimia. Eräät heistä halusivat poistua kisoista heti — toiset uusia mielenosoituksia ja kolmannet pitää politiikan erillään urheilusta ja jatkaa kilpailuja.

Smith voitti 200 metrin kultamitalin ja Carlos pronssimitalin. Voittajain "pallilla" seisoessa he nostivat kumpikin toisen kätensä mustine käsineineen "mustan vallan" tervehdykseen painaen leukansa rinnalleen Yhdysvaltain kansallishymnin soittamisen ajaksi.

Kansainvälinen olympiakomitea (minkä presidenttinä on vanha miljonääri Avery Brundage) esitti pyynnön, että Yhdysvaltain olympiakomitean tulee rangaista näitä urheilijoita. USAn olympiakomitea teki työtä käskettyä.

Kisakylän ulkopuolella vaimonsa kanssa asunut Smith ei joutunut välittömästi häätökäskyn jälkeen lehtimiesten haastateltavaksi.

Mutta noin 400 lehtimiestä sai tilaisuuden lähestyä yhdysvaltalaisten majapaikassa asunutta Carlosia ja hänen vaimoaan.

Ennen alakertaan tultuaan Carlos ripusti ikkunalle julisteen: "Alas Brundage". Carlos kieltäytyi kuitenkin antamasta lehtimiehille mitään lausuntoa tilanteesta.

Rauhan puolesta, sotaa vastaan

Toronto. — Kansainvälinen protestipäivä Vietnamin sotaa vastaan on lokakuun 26 päivänä. Usealla paikkakunnalla Canadassakin on silloin marsseja ja kokouksia, jaetaan lentolehtisiä ja kerätään nimiä. Torontossa kokoonnutaan Queens puistoon kello 2 iltapäivällä, josta alkaa marssi "alakaupungille". Viime vuonna tämä marssiva joukko laskettiin tuhansissa, ja varmaan tänä vuonna on vielä suuremmat joukot mukana.

* * *

Amerikan mantereen maiden yhdistynyt rauhan konferenssi pidetään Montrealissa marraskuun 28—joulukuun 1 päivinä. Olisi toivottavaa, että suomalaisetkin osallistuvat tähän tämän hetken erikoisen tärkeään konferenssiin ja myöskin avustavat rahallisesti kuluja, jotka ovat suuret, kun suuria joukkoja järjestetään, sillä rauhan puolustaminen on jokaiselle kaikkein tärkein asia.

Canadan Naisten Liitto on aloittanut lasten vaatteiden ompelukampanjan Vietnamin lapsille. Vaatteet saa olla kaiken värisiä, ja kaiken kokoisia, mieluummin pumpulikankaasta. Siis toivommekin, että suomalaisten näppärät kädet alkavat ompelemaan, ja valmiit vaatteet voi lähettää Järjestön keskukseen 957 Broadview ave, Toronto 6. Myöskin edelleen kudotaan tummia villavaatteita, joita on jo lähetetty Vietnamiin tuhansia kappaleita. Eihän ompelemalla ja kutomalla sotaa voiteta, mutta nämä lähetykset ovat tarpeen ja moraalisena tukena Vietnamin kansalle.

H. T.

Concorde lentää vasta ensi vuonna

Pariisi. — Englantilais-ranskalaisen ääntä nopeamman matkustajakoneen Concorden ensimmäistä koelentoa on lykätty ensi vuoden tammi- tai helmikuuhun, koska sen valmistajat haluavat tehdä vielä lisää kokeita maassa.

Concorde 001- prototyypin rakentanut Sud Aviation ilmoitti Pariisissa, että lisäkokeet alkavat ensi kuussa. Concorden oli aiemmin määrä tehdä ensimmäinen lentonsa tänä vuonna.

Mustien riemumarssia . . .

Olympialaiskilpailujen ensimmäinen päivä alkoi mustien juhlan merkeissä. Peninkulman (10,-000 m.) juoksun voitti Kenian Naftali Temu ajalla 29.27,4. Toiseksi tuli Etiopian Mamo Wolde ja kolmanneksi Mohamed Gammoudi, Tunisiasta. Paras Eurooppalainen oli Neuvostoliiton Nikolai Sviridov.

Vaikka Mexicon "ohut ilma" on tehnyt tekojaan, niin melko varmalta näyttää kuitenkin, että tummaihoiset juoksijat olisivat pitäneet nyt pintansa alemmillakin seuduilla kilpailtaessa.

. . . ja protestointia

Mexico Citysta tulevat uutistiedot kertovat, että Yhdysvaltain neekerit jatkavat edelleen "äänetöntä protestointiaan".

Keskiviikkona tiedoitettiin e. sim. sprintterien John Carlosin ja Tommie Smithin antaneen ymmärtää, että he eivät ota mitaliaan vastaan, mikäli he sellaisen voittavat — jos antajana toimii 81-vuotias monimiljonääri Avery Brundage, jota he pitävät mustien rotusyrjijänä.

Torstaiaamuisissa uutistiedoissa kerrottiin Yhdysvaltain olympiavirkailijain ja vuoden 1936 kisoissa 4 kultamitalia voittaneen neekerin Jesse Owensin yrittävän tasoitella tummaihoisten urheilijain protestiaaltoja. Aikaisemmin mainittujen lisäksi useat muut neekeriurheilijat, pituushypyn maailman ennätyksen omaaja Ralph Boston mukaanluettuna — ovat antaneet ymmärtää, että he ottavat mieluimmin mahdollisesti voittamansa mitalinsa joiltakin muilta kuin Brundagelta.

Kangasniemi hankki kultaa Suomelle

Mexico. — Suomen jälelläolevista kultamitalitoiveista miltei ainoa, porilainen vahtimestari Kaarlo Kangasniemi kesti hermopaineen, ja hankki Suomelle perjantai-iltana ensimmäisen kultamitalin näistä kisoista. Hänen pahin kilpailijansa, eestiläinen Jaan Talts ei voinut asialle mitään, vaikka viimeisessä nostolajissa työnnössä tekikin maailmanennätyksen 197,5 kiloa.

Kangasniemi hankki myös kultamitalin lisäksi Suomelle uuden maailmanennätyksen. Sen hän teki tempauksessa nostolajeista teknisimmässä, jossa hänen tuloksensa oli 158 kiloa. Kun punnerruksessa nousi rautaa 172,5 ja työnnössä 187,5, oli yhteistulos 517,5, kymmenen kiloa enemmän kuin seuraavaksi sijoittuneelle NL:a edustaneelle Jaan Taltasille.

Taltasin yhteistulos oli 507,5, kolmanneksi tulleen puolalaisen Mark Golabin tulos 495. Neljäs oli ruotsalainen Bob Johansson, 5. Puolan Pavel Malek ja 6. Helmut Artelt, Itä-Saksa.

Ghana lopetti kaupan Rhodesiaan

Accra. — Ghanan hallitus antoi viime viikon lauantaina asetuksen, jolla kielletään kaikenlainen kaupankäynti Rhodesian kanssa.

URHEILUPAKINAA

Tuli kai vahingossa ennustettua oikein, että Kaarlo Kangasniemi voittaa kultaa painonnostossa Suomelle ja komeasti Kassu tehtävänsä suorittikin. Taisi jäädä Suomen ainoaksi kullaksi, sillä tuskinpa muissa lajeissa enää muitakaan metkuja tulee koska asiallisesti kaikki kenttälajit on jo suoritettu.

Kultaa myöskin toi Janis Lusis kuten ennustimme mutta perukkalainen Äänekosken "pikkujättiläinen" Jorma Kinnunen on varmasti karjaissut sisulla lujaa koska puolusti niin komeasti vanhaa Suomen keihäsmainetta että toi hopeaa ja hyvin vähän hävisi maailmanennätysmiehelle. Jorman tulos lienee kaiken kukkuraksi vielä uusi Suomenennätys, sillä muistelen että entinen oli 88.14 ja nyt 88.58. Nevala ei saanut onnistumaan, sillä sekin heitto joka meni vähän yli 80 m. meni tuomarien mukaan lappeelleen eikä siis hyväksytty heitoksi.

Kolmiloikka oli kaikkien aikojen mahtavin kilpailu, sillä Pousin hyppäämä 17. m. tulos ja samalla maailmanennätys Puolan Schmidtin 17.03 romutettiin kolmen miehen voimalla, Italian Gentile 17.22, Brasilian Prudencio 17.27 ja Neuvostoliiton Sanejev 17.39. Korkealla on. 400 m. aidoissa kävi amerikkalaisille kehnosti, sillä ensi kerran kai oli että jäivät ilman palkintoa vaikka ovat hallinneet tätä matkaa olympialaisissa ja muualla. Englannin Hemeryn tulos 48.1 on ihmeellinen. Ei siloisellakaan moni mies pääse tähän aikaan. Suomalaisten pyrkimykset seipäässä ja pituudessa epäonnistuivat. Taso on kova.

Yksi maailman ihmeellisimpiä urheilijoita on myöskin Amerikan kiekonheittäjä Al Oerter, joka nyt neljännen kerran voitti olympiakullan peräkkäin. Kuka olisi uskonut että uuden, komean maailmanennätyksen heittänyt Jay Silverter jää ilman palkintoa, ja että hopea menee Itä-Saksaan, pronssi Tshekkoslovakian Ludvik Danekille ja vielä neljäskin tila Itä-Saksan Manfred Losc'hille. Uusia maailmanennätyksiä tehtiin myöskin paljon, mutta kävi niin kuin ennustimmekin että juoksut 1500 metristä maratooniin menee värillisille miehille ilman ohuuden tähden, ja niin myöskin kävi. Valtava loppukiri oli näillä pojilla kaikilla matkoilla, joka vaan osoitti että kuntoa on eikä ahdista rintaa, vaikka olipa kuitenkin yksi poikkeus kun Keino tuupertui radalle kympillä. Kuinka ohut ilma vaikutti sellaiseenkin ihmejuoksijaan, oli se kun Ron Clarke pyörtyi kun pääsi maaliin ja saatiin virvoittaa ja antaa happea.

Tällainen urheilu jo vaarantaa ihmisen elämän. No, Etiopiaan meni maratonin mahtava voitto eikä Bikila enää jaksanut uusia voittoaan.

Painista emme ole kuulleet mitään ainakaan tänne kärrytien taakse, mutta vielä on heikko toivo että Euroopan pronssimiehet Björlin ja nuori Vesterinen voisi hyvän arvan sattuessa tuoda ainakin pisteitä. Ja onhan matkassa maailmanennätysmies Eero Tapio jota emme voi unohtaa. Maailman painintaso on yhtä korkealla kuin muunkin urheilun, joten jos vähänkin heruu voimme olla iloisia. Nyrkkeilijät ovat jo pelistä pois, soutajat ja melojat kai samoin, ampujilta toivomme jotakin, muusta emme. Suureksi ja valtaviksi ovat olympiakisat paisuneet ja tuskin niitä enää niin pienet kansat kuin Suomi eli jokin muu maa pystyisivät järjestämään. Mutta kun puhutaan järjestykseltään parhaista kisoista niin ne olivat kuitenkin Helsingissä.

Tekonimus.

Hirmutuloksia kolmiloikassa, jännittävä moukarikilpa ja kova ½ peninkulmaa

Mexico City. — Kaikkien aikojen kolmiloikkakilpailu, huippujännittävä puolen peninkulman juoksu, kovatasoinen 110 metrin aitajuoksupyrähdys ja kova moukarikilpa sävyttivät olympialaisstadionin tunnelmaa torstaina.

Painonnostossa oli NL:n Boris Selitski voittovuorossa ja uintikilpailut aloitettiin ME:n merkeissä.

Kolmiloikkakilpailu muodostui todellisiksi maailmanennätyspeijaisiksi. Viisi miestä ylitti Josef Schmidtin nimissä olleen maailmanennätyksen. Kilpailun voitti mitä jännittävimpien ja yllättävien käänteiden saaneen taistelun jälkeen Neuvostoliiton Viktor Sanejev tuloksella 17,39.

Moukarinheitto oli yhtä jännittävä, oskin siitä kullasta kamppailivat vain Unkarin Guyla Zsivotsky ja Neuvostoliiton Romuald Klim. Viides heitto ratkaisi voiton Unkarin miehelle tuloksella 73,36.

Puolen peninkulman kilpailussa yritti Ron Clarke pudottaa maailman valiot kelkastaan johtamalla juoksua alkuvaiheissa varsin reipasta vauhtia. Tämä osoittautui kuitenkin toiveajatteluksi. Tunisian Mohammed Gammoudi oli lyömätön.

NL:n Sanejev — kolmiloikan kultamitalimies, sekä maailmanennätys- ja olympiaennätysmies paransi torstaina omaa ennätystään peräti 52 senttiä. Hän on 23-vuotias agronomi Mustanmeren rannalta.

Kolmiloikka muodostui tuloksiltaan loistavaksi. Gentille, joka karsinnoissa oli tehnyt uuden maailmanennätyksen 17,10, otti ensimmäisen kierroksen johdon käsiinsä, mutta Sanejev meni sentillä ohi. Brasilian Prudencio meni viidennellä hypyllään johtoon 17,27, mutta Sanejev ponkaisi viimeisellään kultamitalituloksen 17,39.

Peräti 5 miestä ylitti Schmidtin nimissä olleen entisen ennätyksen 17,03 —, eikä kuudeskaan jäänyt siitä kuin sentin!

Moukarin loppukilpailusta muodostui odotetusti kaksinkamppailu lajin kahden maailman kärkimiehen välille. Maailmanennätysmies Unkarin Guyla Zsivotsky ja Neuvostoliiton kultamitalimies Tokion kisoissa, Romuald Klim taistelivat tasaväkisesti voitosta. 35-vuotias veteraani Klim jäi vain kahdeksan senttiä toisesta peräkkäisestä kultamitalistaan heitettyään neljännellä kierroksella moukarinsa lukemiin 73,28.

Uima-altaan kullanhuuhdonta alkoi rivakasti maailmanennätysajoilla. Olympialaisten uimakilpailujen ensimmäinen kultamitali meni odotetusti USA:lle, jonka joukkue voitti 4x100 metrin sekauintiviestin uudella ME-ajalla 4.28,3. USAta siivitti tähän saavutukseen Australian tarjoama luja vastus. Entinen ennätys oli 4.30 USAn maajoukkueen nimissä.

Paul Nevala oli jo viikon lopulle päästessä toipunut keihäskilpailun epäonnistumista seuranneesta apeudestaan. Hän harjoittelee jälleen täysitehoisesti ja katse on suunnattu tulevaisuuteen. Keskiviikkoisissa harjoituksissa hän heitti neljästi yli 86 metriä ja kymmenkunta kertaa yli 80 m. Ensi vuonna pidetään Ateenassa MM-kisat ja siellä voidaan uusia Mexicon kilpailut, hän selittää.

MUISTOJEN KUKAT
siskoni
Matilda (Tilda) Wuorisen
MUISTOLLE
Kuoli lokakuun 28 pnä 1962.
IDA MÄKELÄ
Waters Township Ontario

KAUNEIMMAT KUKAT
edesmenneen tuttavamme
ELNA AHOSEN
MUISTOLLE
Hänen muistoaan kunnioittaen
Anni ja John Lievonen
Rauha ja Aimo Mäki
Alina ja Wm. Eklund
Senja ja Edwin Suksi
Hilja Smith
Venla ja Antti Luukko,
Garson, Ont.
Laimi ja Niilo Niemi
Sudbury Ontario

Surulla ja kaipauksella ilmoitan, että vaimoni
Saima Salonen
(o.s. Tommala)
nukkui kuolon uneen 73 vuoden ikäisenä Edmontonin sairaalassa elokuun 6 pnä 1968, sokeri- ja syöpätaudin murtamana. Haudattiin Kuusamon hautausmaahan Sylvan Lakella elokuun 10 päivänä.
Hän oli syntynyt Karhulassa, Hellilässä, Suomessa, vuonna 1895, tuli tähän maahan v. 1922.
Kaipaamaan jäin minä, hänen miehensä Yrjö, 3 tytärtä ja 13 lastenlasta ja 5 lastenlastenlasta, yksi veli ja suuri sukulais- ja ystäväpiiri Suomessa.
Loppui elosi kutehet,
katkesi lolmet kultaiset.
Muistosi säilyy ainiaan,
lepää rauhassa sylissä
vieraan maan.
Miehesi YRJÖ.

Sun vaivas äiti nuo monet kovat,
nyt loppuneina jo vihdoin ovat.
Väsynyt henkesi rauhaan sousi
ja toivos luojan luokse nousi.
Ei käynyt kulkusi kukkateitä,
vaan köyhyydessä sä hoidit meitä.
Raskaan kuormasi kärsien kannoit
ja kaikki raukkautes meille sä
annoit.
Tyttäresi
LILJA, TOINI ja ETHEL

Syvästi surren ja kaivaten ilmoitamme, että rakas mieheni, lastemme hyvä isä ja isoisä
DAVID ARNE RITARI
kuoli Sudbury Memorial-sairaalassa elokuun 14 päivänä 1968 Waters kunnan koululla 1A tapahtuneen loukkaantumisen seurauksena. David oli syntynyt Copper Cliffissa marraskuun 16 pnä 1909 ja oli kuollessaan 58 v. 9 kk. ja 28 päivän ikäinen.
Lähinnä suremaan jäin minä, hänen vaimonsa Selma, kaksi poikaa, Ralph perheineen Creighton Minella ja Arne perheineen Espanolassa sekä yksi tytär, mrs. Ray (June) Kainulainen perheineen Naughtonissa ja 7 lastenlasta ynnä muita sukulaisia ja laaja ystäväpiiri Sudburyn alueella.
Vainaja haudattiin Lougheedin hautaustoimistosta elokuun 17 pnä Waters kunnan hautausmaahan omaisten ja suuren ystäväjoukon saattamana.

ON KOHTALON KULKU NIIN KUMMA,
LÄPI MYRSKYJEN KÄY ELON TIE.
EI TIEDÄ MISSÄ JA MILLOIN
SYDÄN VIIMEISEN KERRAN LYÖ.

EMME NÄHNEET KUN SILMÄSI SULJIT,
EMME JÄÄHYVÄISIÄ LAUSUA VOINEET.
EI LÄHTÖÄS TODEKSI USKOA VOIS,
NIIN ÄKKIÄ LÄHDIT LUOTAMME POIS.
VAAN MUISTOS' ON MEILLE RAKAS
JA KAIPAUS SAMMUMATON.
Vaimosi SELMA
Lapset: RALPH, ARNE JA JUNE. PERHEINEEN

RAKASTIMME SINUA KUKU-PAPPA,
KUNNIOITIMME SINUN AUTTAVAA KÄTTÄSI.
RAKKAUDELLA MUISTAMME SINUA,
KUKU-PAPPA, AINA.
LASTENLAPSET.

KIITOS

Sydämellisesti kiitämme lukuisia sukulaisiamme ja ystäviämme osoittamastanne hyvyydestä, lohduttavista myötätunnon osoituksista ja kauniista kukkalaitteista raskaan surumme hetkellä, menettäessämme rakastetun puolison, isän ja isoisän.

Erikoisesti kiitämme Creighton-Lively Elks Lodge No. 356 kunniapartiosta, Order of the Purple naisten järjestöä, Edwin Suksea, Aatu Koivulaa, Sävel-kuoroa ja Waters Womens Institute jäseniä, sekä kaikkia jotka tavalla tai toisella auttoivat meitä.

Kiittäen,
MRS. SELMA RITARI JA PERHE
Creighton Ontario

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

CSJ:n Sudburyn osaston johtokunnan kokous on Finnish-haalilla torstaina lokakuun 24 pnä, kello 7.30 ill.

Sävel-kuoron harjoitukset Finnish-haalilla keskiviikkoisin klo 7.30 ip.

Lasten "suomikoulu" Finnish-haalilla torstai-iltaisin kello 5.30—7 ip. Rauha-täti ohjaa. Kaikki lapset tervetulleita.

Alerts-Visan bingo lokakuun 24 päivänä Finnish haalilla, alkaen klo 7.30.

Wanupin haalilla pidetään Hallowe'en tanssit lokak. 26 p.

Näyttämön kabaretti Finnish-haalilla lauantaina marraskuun 9 pnä. Leo Niemen yhtye soittaa.

Hei, kaikki mukaan!

Mitäs nyt taas touhutaan, kun tuo näytelmä saatiin onnellisesti loppuun, huokailivat näytelmäseuran henkilöt. Sehän on omituista etteikö kukaan muista niitä tulevia kabaretti-tanssia lauantaina, marraskuun 9 päivä. Siellä onkin taas tunnelmaa koko rahan edestä ja jos joku haluaa sitä "murua rinnan alle" niin varmasti sitäkin on tarjolla, joten tulkaahan oikein joukolla mukaan.

Soitosta huolehtii Leo Niemen pidetty soitto-yhtye että tahtikin sopii niin vanhan kuin nuorenkin jalkaan. No niin, täytyy mennä perunoita kuorimaan. Siellä nähdään, toivoo Tiketti taskussa.

Hienoja
LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA
Kohtuuhinnalla
VALITTU VALIKOIMA
Espanola Furniture
LIMITED
KARL. A. NIEMI, omist.
Puh. 869-2321
175 Station St. Espanola, Ont.

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA
kohtuullisin hinnoin
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

Alerts-Visan bingoilta torstaina

Tänä torstaina, alkaen kello 7.30 on Finnish haalilla urheiluväen bingotilaisuus. Tulkaa sinne viettämään rattoisa ilta.

Pyydämme hyväntahtoisesti lahjoituksia tuotavaksi haalille illalla.

Viime lauantaina oli urheiluseurojen tanssitilaisuus Wanupin haalilla hyvällä menestyksellä. Samassa tilaisuudessa myönnettiin Arne Ritarin lahjoittamat pokaalit Alertsin joukkueelle suurjuhlissa voittamastaan ruotsalaisviestistä. Myös Gerry Kitts lahjoitti seuran parhaimmalle nais- ja miesurheilijalle "Athlete of the Year" pokaalit. Naisten pokaalin voitti yhteisesti Monica ja Debbie Kitts ja miesten pokaalin Ken Warnock. Tämä on laskettu pistejärjestelmällä, joten kaikilla seuran urheilijoilla oli niihin mahdollisuus. — K.P.

Vilho Tenhunen kuoli sunnuntaina

Noin 40 vuotta Sudburyn seudulla asustanut Vilho Emil Tenhunen kuoli Bel-Air Nursingin Home'ssa sunnuntai-iltana, lokakuun 20 pnä, pitkä-aikaisen sairauden jälkeen.

Vilho Tenhunen oli syntynyt ja koulusivistyksensä saanut Suomessa, tullut Canadaan vuonna 1928 ja oli kuollessaan 73-vuotias. Hän oli ammatiltaan rakennusmies ja metsätyöläinen.

Lähimmät sukulaiset täällä ovat Bruno Tenhunen ja tri T. Tenhunen, molemmat Sudburysta ja mrs. Leslie (Terttu) Gibson, North Baysta.

Vainaja haudataan Lougheed hautaustoimistosta, 62 Eyre St., keskiviikkona, lokakuun 23 pnä kello 3 ip. Pastori William A. Sumner toimittaa ruumiinsiunauksen. Lasketaan haudan lepoon Park Lawn hautausmaahan.

Autokolari vaati taas uhrin

Spanish. — 62-vuotias Peter Zettler, Walford'ista sai surmansa no 17 maantiellä, lauantai-iltana. Häneen iski auto jota ajoi Gerald Morrissette, Blind Riveriltä, hänen kävellessään tien sivua.

Morrissette, jonka seurana oli hänen vaimonsa, oli matkaamassa länteen no 17 maantiellä Spanishin kylässä ja oli huonosti valaistussa mutkassa kun tapaturma sattui.

OPP:n Spanishin osasto, joka tutkii asiaa, sanoi että mies vietiin sairasvaunulla Elliot Lakelle, St.Josephin sairaalaan, missä hänet todettiin kuolleeksi sinne saavuttaessa.

Saigon vastustaa pommituksen lopettamista

Saigon. — Yhdysvaltain suurlähettiläs Ellsworth Bunker keskusteli sunnuntaina noin tunnin ajan Etelä-Vietnamin presidentin Nguyen Van Thieaun kanssa sen jälkeen kun Thieau oli hyljännyt ajatuksen Pohjois-Vietnamin pommituksen ehdoitta lopettamisesta.

Tämä oli heidän neljäs kohtaamisensa viiden päivän aikana.

Lauantaina pitämänsä kahden puheen yhteydessä Thieu esitti hallituksensa vastustavan kannan pommituksen lopettamisehdotukseen ilman vastavuoroisuuteen perustuvia toimenpiteitä Hanoin taholta, kuten hän selitti.

JOULU- JA UUDEN VUODEN TERVEHDYKSENNE

VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN

JOTKA ILMESTYVÄT SEURAAVASTI: LÄNNEN NUMERO JOULUK. 14. ja ITÄ-CANADAN NUMERO JOULUK.17. P

Teillä on mainio tilaisuus VAPAUDEN joulunumerojen palstoilla toivottaa HAUSKAA JOULUA ja ONNELLISTA UUTTA VUOTTA ystävillenne ja tuttavillenne kautta Canadan. Tavallisten tervehdysten hinnat vaihtelevat 50 sentistä dollariin.

Kerääjän nimi ....

Paikkakunta ....

KIRJOITTAKAA NIMENNE HYVIN SELVÄSTI

NIMI	$	¢

Hyvä näytelmäesitys

Viime sunnuntaina oli Finnish-haalilla mielenkiinnolla odotettu "Veljekset Taverna"-esitys, jonka oli ohjannut Helen Grenon. Tämän nelinäytöksisen näytelmän oli kirjoittanut Max Hansen ja suomentanut Anna Lisa Primus—Nyman.

Näytelmässä esiintyi talonpoikana John Passi, joka uskottavasti oli alistunut vaimonsa ja poikainsa yhteiseen kuriin. Hänen vaimonaan Rauha Mäki tulkitsi hermostuneen vaimon edesottamuksia niin pitkälle, että ne johtivat hänet itsemurhaan. Heidän vanhempaa poikaansa esitti Eric Kinos, joka jo olemukseltaan loi uskottavan kuvan käskemään tottuneesta miehestä. Nuorempana poikana William Lehto vaikutti enemmän hulvililta, eikä ihme, olihan hän näytelmän alussa juuri tullut kaupungista kotiinsa olemaan. [illegible] valoisa elämänkatsomuksensa synkistyi tässä matalapaineen alaisessa kodissa, josta hän jälleen palasi maailmalle. Palvelijana oli Rita Kassinen ujo vaaleaverikkö pitkine palmikkoineen, mutta puhua hän olisi saanut vähän kovemmin. Elina Sytelä hänen äitinään toi lyhyen osansa esiin luonnollisesti. Kihlakunnan tuomarina Arne Walli oli ihmeellisen luonnollinen näyttämöllä liikkuessaan. On syytä muistaa hänet uusia näytelmiä suunnitellessa. Kaikki toiseltaan ovatkin katselijoille tuttuja monista esityksistään näyttämöllä.

Näytelmä alkoi jo iltapäivällä ja ehkä, siksi oli yleisökannatuskin niin hyvä, sillä ihmiset eivät enää mielellään ajele pimeässä ainakaan pitkiä matkoja. Sault Ste.Mariestakin oli ainakin viisi autollista, oli Torontosta ja vieläpä Yhdysvaltainkin puolelta tullut yleisöä. Lausumekin niille heille kuin omapaikkalaisillekin kiitokset tästä kannatuksesta. Se parhaiten osoittaa kuinka pidettyjä näytelmät ovat. Kunpa niitä saataisiin vain enemmän.

Oli ihmeellistä kuinka hartaasti ja hiljaisina ihmiset kuuntelivat esitystä. Ei kertaan tuntunut edes yskittävän, joten mikään ei häirinnyt näyttämöllä tapahtuvaa. Näytelmästä ei ole muuta kuin hyvää sanottavana ja se ilmeni yleisönkin keskuudessa.

Puvustonhoitajina olivat Senja Suksi, Hilda Kauppila ja Impi Poutanen. Lavastuksesta huolehti Arne Walli ja kuiskarina toimi Kerttu Länsi. Naamiointi oli kaikilla hyvä ja sen olivat suorittaneet Edwin Suksi ja Taisto Länsi.

Kiitos kaikille näyttelijöille, ohjaajalle ja avustajille, yleisölle ja etenkin pitkämatkalaisille sekä ravintolahenkilökunnalle. Hyvällä yhteistyöllä saatiin merkitä muistoon onnistunut syystoiminnan avajaistilaisuus tämän näytelmän esityksellä. Toivottavasti taas pikapuoliin saadaan jokin näytelmä. Se kuului olevan monen haalista poistuvan mielipide.

Koivisto matkustaa Neuvostoliittoon

Helsinki. — Pääministeri Mauno Koivisto matkustaa tänään, tiistaina vierailulle Neuvostoliittoon. Matka tapahtuu Neuvostoliiton hallituksen kutsusta ja viimeksi kutsu esitettiin pääministeri Kosyginin äskeisen Suomeen tekemän kalastusmatkan aikana.

Matkansa aikana pääministeri ja rouva Tellervo Koivisto oleskelevat pari päivää Moskovassa, minkä jälkeen he vierailevat myös Sotshissa ja Volgogradissa. Vierailun tarkkaa pituutta ei ole ilmoitettu, mutta se kestänee pari viikkoa.

Matkalla seuraavat mukana myös pääministerin sihteeri valtiotieteen lisensaatti Seppo Lindblom ja tulkki.

Koivisto on aiemmin valtiovarainministerinä ollessaan tehnyt yksityisen lomamatkan Mustallemerelle. Viime talvena hän osallistui myös pankkimiesten kokoukseen Moskovassa.

TIEDOTE

Tiedote Koiviston matkasta:

"Neuvostoliiton hallituksen kutsusta matkustaa pääministeri Mauno Koivisto puolisoineen vierailulle Neuvostoliittoon 22. 10. 1968.

Matkansa aikana pääministeri puolisoineen oleskelee pari päivää Moskovassa, minkä jälkeen he vierailevat myös Sotshissa ja Volgogradissa.

Matkalla seuraavat mukana pääministerin sihteeri valt. lis. Seppo Lindblom ja tulkki."

MITÄ?

Onnellisen avioliiton sääntö: "Jos vaimosi on puhumatta sinulle, älä keskeytä häntä."

KIITOS

Teille kaikille jotka kävitte minua katsomassa Memorial-sairaalassa. Kiitos kukista ja korteista, sairashuoltokomitealle, tohtoreille ja sairaanhoitajille hyvästä hoidosta. Kiitos Teille jotka autoitte meitä kotitöissä. Teitä oli niin paljon jotka muistitte minua. Vielä kiitos Teille kaikille kaikista mitä teitte minulle.

Ville Koponen
R. R. 3 Sudbury Ont.

PORT ARTHURIN KUULUMISIA

Port Arthur. — Osaston kabaretti-tanssit perjantaina, lokakuun 25 p. on erikoinen seurailta Finnish haalilla. Tarjoilu alkaa kello 7 illalla ja tanssinsoitto kello 9 illalla, jolloin saavat panna jalalla koreasti nuoret ja vanhat. Tervetuloa jokainen, sanovat järjestäjät.

* * *

International osuusliikkeen osakkeenomistajain puolivuosikokous on ilmoitettu pidettäväksi Finnish haalilla, 316 Bay Street, lokak. 27 p. alkaen kello 10 aamulla. Tämän viikon ajalla pidetään alustavia kokouksia jokaisen sivuliikkeen alueella, kuten ilmenee lehtemme tässä numerossa olevasta kokouskutsusta, mutta ratkaiseva kokous on sunnuntaina. Toivottavasti jäsenet Port Arthurista ja Fort Williamista ja ympäristöltä huomioivat ja osallistuvat joukolla osuusliikkeen kokoukseen.

* * *

"Juurakon Hulda" elokuvan näyttäminen on lopullisesti järjestetty tapahtuvaksi sunnuntaina, marraskuun 3 p., alkaen kello 1.30 iltapäivällä. Tämä elokuva on valmistettu samannimisestä hyvin tunnetusta suomalaisesta näytelmästä, joka on vuosikymmeniä sitten näytetty kaikilla suurimmilla Canadan suomalaisten näyttämöillä.

Elokuvana esitetään se ensi kertaa täällä. Terve näkemiin!

* * *

CSJ:n Port Arthurin osaston kokous on tiistaina marrask. 5., alkaen kello 7.30 illalla. Sen edellä pidetään yhteinen johtokuntain edustajain kokous, alkaen kello 7 illalla. Uudet jäsenet tervetuloa!

* * *

Paperiyhtiöt täällä julistivat viime kuussa 5 dollarin hinnan nousun tonnia kohti. Mutta saadessaan yleisen vastustuksen paperin ostajilta ja käyttäjiltä, joutuivat ne perääntymään. Sen seurauksena esitetty nousu aleni 2 dollaria tonnia kohti. Kolmen dollarin korotus hintaan jää siis voimaan.

* * *

Kaupungin työläisten unionin kokouksessa viime viikolla keskusteltiin Rand-raportin esityksistä. Puheenvuoroissa tuomittiin sen työläisvastaiset kohdat, mutta toiset ilmaisivat käsitteen, että raportti on eräillä varauksilla sallittava lainlaatijakunnan hyväksyttäväksi. Nämä olivat kuitenkin vähemmistönä. Lopuksi hyväksyttiin päätöslausunto, jossa tuomitaan Rand-raportti ja vaaditaan sen hylkäämistä. Vastakkaisena sille vaaditaan Ontarion Federation of Labor esittämään työväen oikeuksien laki, johon sisällytettäköön elinkustannuksia vastaavain palkkain nousun takeet ja hintain nousua kontrolloiva maakunnan laki sekä sen toteuttamista valvova lautakunta. — A. T. H.

KUOLLUT

Josefiina Mäkelä

(o.s. Koivunen)

kuoli kotonaan, Pine River Rd., Whitefish, Ont., tiistaiaamuna, lokakuun 22 pnä 1968, ollen 89 vuoden ikäinen.

Edesmenneen Kusti Mäkelän (kuoli tammik. 25 pnä 1960) rakas puoliso. Suremaan lähinnä jäi kaksi tytärtä, mrs. Antti (Tyyne) Hirvi, Long Lakella ja mrs. Hilja Mäki, Whitefishissa; 12 lastenlasta ja 6 lastenlastenlasta.

Vainaja lepää Lougheedin hautaustoimistossa, 62 Eyre Street, Hautajaiset toimitetaan toimiston kappelista torstaina, kello 1 ip. Whitefishin hautausmaahan.

Ystävät voivat käydä katsomassa keskiviikkona jälkeen 7.30 ill.

KUOLLUT

Vilho Emil Tenhunen

kuoli Bel-Air hoitokodissa, sunnuntai-iltana, lokakuun 20 pnä 1968, ollen 73 vuoden ikäinen.

Suremaan lähinnä jäi siskon tytöt, Mirjam Haverinen ja Helmi Johansson, molemmat Suomessa; serkukset, Bruno Tenhunen ja tri T. Tenhunen, molemmat Sudburyssa sekä mrs. Leslie (Terttu) Gibson, North Bayssa.

Vainaja lepää Lougheedin hautaustoimistossa, 62 Eyre Street S. Hautajaiset toimitetaan toimiston kappelista keskiviikkona, kello 3 ip. Park Lawn hautausmaahan.

HENKILÖKOHTAINEN

JOULU- JA UUDEN VUODEN TERVEHDYKSENNE

VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN

jotka ilmestyvät

Lännen numero jouluk. 14. pnä
Itä-Canadan joulukuun 17. pnä

Teillä on erinomainen tilaisuus lähettää Vapauden välityksellä joulu- ja uuden vuoden tervehdyksenne ystävillenne ja tuttavillenne kautta maan.
Te voitte valita henkilökohtaisen, erikoiskehyksessä olevan tervehdyksen, joita on $2.00, $3.00, $4.00 ja $5.00 hintaisia, kirjoittamalla nimenne ja osoitteenne valitsemaanne tervehdysmalliin. Lähettäkää se maksun kanssa Vapauden konttoriin tai antakaa paikkakuntanne asiamiehelle.

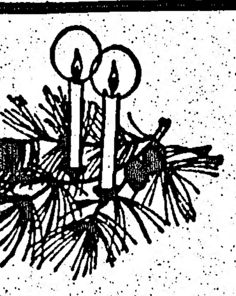

HYVÄÄ JOULUA
JA ONNEA
UUDELLE VUODELLE

toivotamme kaikille
tovereillemme ja ystävillemme!

(Nimi)

(Osoite)

HINTA $5.00

HAUSKAA JOULUA
JA ONNELLISTA
UUTTA VUOTTA

toivotamme kaikille
ystävillemme!

(Nimi)

(Osoite)

HINTA $3.00

Vapaus Publishing Company Limited

Box 69 Sudbury, Ont.

Clinton haalin syystoiminnasta

Vancouver, B. C. — Sunnuntaina marraskuun 3 päivänä, kello 4 ip. esitetään Clinton-haalilla "Rauhan Filmi". Siellä on myöskin vaalipuhuja ald. Harry Rankin ja samalla kertaa se on tervetuliais-tilaisuus kahdelle vankilasta vapautetulle kalastajain union johtajalle Steve Stavenes'ille ja Homer Stevens'ille.

* * *

Seuraava tilaisuus on perjantaina marraskuun 8 päivänä. Silloin on ne kuuluisat kalastajien tanssit. Siellä ne kalajutut käyvät, katsotaan ettei se "suurempi" pääse karkuun. Tanssit alkaa kello 9 illalla.

* * *

Sunnuntaina marraskuun 10 päivä on syntymäpäiväjuhlan vietto Vilho Nybergille. Hän pääsee "miehen ikään" ts. 70-v. ja hänhän on vanha taiteilija Clinton-haalin historiassa. Juhla alkaa kello 5 ip.

* * *

Lauantaina, marraskuun 30 pnä on tavanmukaiset syysmarkkinat. Toivomme runsasta osanottoa. Tulot käytetään lasten kuusijuhlaan ja osa uusien verhojen ostoa varten haalille. Tämän tilaisuuden onnistumiseksi olemme kovin kiitollisia Vancouverin liikemiehille lahjoituksistaan. Markkinat alkaa kello 5 ip. kuumalla aterialla.

* * *

Sunnuntaina joulukuun 15 pvä, on lasten kuusijuhla. Toivotaan lasten tulevan suurella joukolla, esittämään kotona harjoitettua ohjelmaa, kahden vanhasta ylöspäin. Pieni kiva, mikä hyvänsä esitys tai laulun pätkä, tekee hupaisan illan — kun se tulee pikku miehen tai tytön typykän suusta. Alkaa kello 4 ip

* * *

Ja humu jo kuuluu kun uuden-vuoden tanssi-lippuja kysellään.
Siellä ne emännät kahvia keittää
ja tälle vanhalle vuodelle hyvästiä heittää.
Siellä Aino ja Onni ovia maalaa,
kyllä niistä passaa sisälle kaalaa.
Aatos kulkee nuoruuden teitä,
niitä ei mikään maalikaan peitä.

S. S. Poutanen.

Indira Gandhi Guayanassa

Georgetown, Guayana. — Etelä-amerikassa kiertomatkalla oleva Intian pääministeri Indira Gandhi saapui viime lauantaina viralliselle vierailulle Guayanaan. Hän sanoi Georgetownissa, että Intia aikoo jatkaa liittoutumattomuuspolitiikkaansa maailmanpoliittisissa kysymyksissä.

Pääministeri Gandhi sai erittäin lämpimän vastaanoton maan suurelta intialaisväestöltä. Hän sanoi tervehdyspuheessaan, että hänen matkansa tarkoituksena on uudistaa ja elvyttää kehittyvien maiden välistä ystävyyttä.

Toronto. — Alkuviikosta ilmoitettiin, että Canadan entinen pääministeri Lester B. Pearson on nimitetty Crown Life henkivakuutusyhtiön johtokunnan jäseneksi.

CLUB news

Open Letter to Mr. Wille Heikkilä

Mexico City. — Saludos Ville.

There are special moments in life to remember — one of mine will be seeing your son Bill coming down mexican
the ramp with 10 others, and a Mexican official leading them to the throwing area.

"Good luck, Bill", I called. He turned, smiled and waved. I was in the seating area with the athletes (courtesy of Bill) next to about 9 or 10 members from Finland and about 100 feet back from the javelin area.

Bill was in Group "B" — Kinnunen and Nevala had just thrown in Group "A" and were talking and joking.

Kinnunen gave me a cigarette — I bought him a beer. Wa talked about Canada and Finland. He asked me about Bill. After Bill's first throw, he said: "Heikkilän heitto meni vähän liian korkealle."

It was soon over for Bill. 3 throws (the best about 72 meters) and he was out of the finals. All ten in Group "A" had results between 80 and 84 meters.

Well Ville, you have reason to be proud of your son. Just think, "by hard work he has become one of the few people in the world to take part in the Olympic Games.

You should have seen him talking and joking with other athletes. He is quite popular with them all. Harry Jerome said: "Tough luck, Bill. — Will you try for Munich?" — "You bet", said Bill.

He took me to dinner in the Olympic village — here we were rubbing shoulders with the world's greatest.

Back to the stadium for more events. We sat together and the 5,000 metre heats won by Temu, Wadoux, Keino. Also records broken in the 400 m. hurdles. (Emery 48.1), Women's 100 m. (Tyus 11.0), Discus (Oerter 64.78).

I will visit Bill often — he is taking movies and with my colour slides, we can spend an evening after our return. Oh yes, please tell Paavo and Alec that the Finnish boys were very interested in our SCAUL 40th Anniversary Urheilukirja.

Näkemiin. — Eric.

Karjalainen YK:ssa:

Turvallisuutta ei voida lisätä YK:n ulkopuolisilla järjestelyillä

New York. — Suomen hallituksen mielestä kansojen turvallisuutta ei käy lisääminen kaavailemalla uusia sopimuspohjaisia takeita tai muita YK:n ulkopuolella tapahtuvia järjestelyjä, vaan pikemminkin jatkuvilla ja keskitetyillä pyrkimyksillä kansainvälisten suhteiden parantamiseksi, jatkotoimien aikaansaamiseksi asevalvonnan ja aseistariisunnan alalla ennen kaikkea YK:n rauhanturvaamiskyvyn lujittamiseksi, sanoi ulkoministeri Ahti Karjalainen puhuessaan YK:n yleiskokouksessa New Yorkissa maanantaina.

Ulkoministeri Karjalainen kosketteli puheessaan muun muassa YK:n tehtäviä, ydinsulkusopimusta, T-slovakian, Vietnamin, Nigerian ja Kyproksen ongelmia sekä taloudellista kehitystä maailmassa.

Tshekkoslovakian tapahtumista Karjalainen sanoi, että vaikkakin tämän intervention on sanottu olevan vain Itä-Euroopan sosialistisia maita koskeva asia, se ei voi olla heikentämättä luottamusta sellaiseen kansainväliseen kehitykseen, joka ehkäisisi väkivallan käytön kansainvälisissä suhteissa.

Karjalainen korosti, että jokaisen kansan täytyy voida määrätä itse asioistaan ilman ulkopuolista puuttumista tai pakotusta. Jokaisella valtiolla on oikeus rauhaan ja turvallisuuteen. Kaikkien valtioiden on kunnioitettava toistensa alueellista koskemattomuutta ja poliittista riippumattomuutta.

Hän sanoi edelleen, että YK:n jäsenvaltioiden pitäisi keskittyä ydinsulkusopimuksen voimaansaattamiseen. Eräs YK:n kollektiiviseen turvallisuusjärjestelmään liittyvistä heikkouksista on se, ettei se ole yleismaailmallinen. Kiinan paikka YK:ssa kuuluu Kiinan kansantasavallan edustajille. Myös useita muita tärkeitä kansakuntia on jäänyt YK:n ulkopuolelle, sanoi Karjalainen. Tarkoitan tässä ensisijaisesti Saksan, Vietnamin ja Korean jaettuja kansakuntia.

Meidän kantamme on, että näille hallituksille tulisi antaa tasavertaiset oikeudet osallistua sopivin tavoin kansainvälisten järjestöjen työhön. Suomen hallitus on tarvittaessa valmis olemaan avuksi haettaessa tähän ongelmaan yleisesti sovellettavissa olevaa ratkaisua. Ulkoministeri toisti mm. Suomen kannan Vietnamin, lähi-idän ja Tshekkoslovakian kysymyksissä ja sanoi, että kansainvälisen tilanteen huonontuminen vaarantaa erityisesti pienten kansojen turvallisuuden.

USA johtaa pistekilpaa

Epävirallisen pistelaskun (10-5-3-2-1) perusteella oli Yhdysvalloilla sunnuntai-iltana suuri etumatka, kaikkiaan 450 pistettä. Neuvostoliitolla oli 277 1/3, Itä-Saksalla 130, Unkarilla 107 ja L-Saksalla 97 pistettä. Pistelaskussa 24. tilalla olleella Suomella oli sunnuntai-iltana 19 pistettä ja Canadalla 8 pistettä.

Mitalien jaosta oli USA saanut 24 kultaa, 15 hopeaa ja 16 pronssia; NL 11 kultaa, 13 hopeaa ja 11 pronssia; Ranska 5 kultaa, 1 hopea ja 3 pronssia. Suomella oli 1 kirkkain eli kultaa (Kangasniemen painonnostossa) ja 1 hopeamitali (Kinnusen keihäs).

51-VUOTISJUHLA-ATERIA

Sunnuntaina, marraskuun 3 pnä, klo 2.30 ip.

Dreamland Hall, Church St, New Westminster, B.C.

Tulkaa nauttimaan herkullisesta juhla-ateriasta, minkä jälkeen seuraa musikaalinen ohjelma canadalaisilta taiteilijoilta.

Liput: Aikuiset $2.00 A.O.P. ja lapset yli 6 v. $1.00

Lapset alle 6 v. vapaa.

Järjestää: Delta C. P. C.

International Co-Operative Stores Limitedin kaikille osakkeenomistajille!
Olkaa hyvä ja huomioikaa, että
International Co-Operative Stores Ltd:n
osakkeenomistajien

PUOLIVUOSIKOKOUS

pidetään

FINNISH-HAALILLA
316 Bay Street, Port Arthur, Ontario
SUNNUNTAINA, LOKAKUUN 27 PNÄ, 1968
kello 10 aamupäivällä

Päivätty lokakuun 16 pnä 1968.
Mrs. M. Murray, presidentti.

SIVUMYYMÄLÖIDEN KOKOUKSET:

NOLALU, ONT., keskiviikkona, lokakuun 23 pnä kello 7.30 illalla. Hillside koululla, Nolalu.
GERALDTON, ONT. tiistaina, lokakuun 22 pnä, kello 7.30 illalla Johtokunnan huoneessa kaupan rakennuksessa.
KAMINISTIQUIA, ONT. torstaina, lokak. 24 pnä, kello 7.30 illalla Community Hall
FORT WILLIAM, ONT. osakkeenomistajat osallistuvat lopulliseen kokoukseen sunnuntaina, lokak. 27 pnä, 316 Bay St., Port Arthur, Ont.